

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2014.

Издавач

Друштво за српски језик и књижевност Србије

За издавача

Бошко Сувајџић, председник Друштва за
српски језик и књижевност Србије

Уредници

Босиљка Милић, секретар Друштва
Александар Милановић, заменик председника Друштва
Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
Вељко Брборић, потпредседник Друштва

Коректор

Мина Ђурић, технички секретар Друштва

Тираж

1.500 примерака

ISBN 978-86-84885-65-6

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ
И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ СЕМИНАР 2014

НАСТАВА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И
КЊИЖЕВНОСТИ
У ОСНОВНОЈ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Београд
2014.

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

**55. ТРАДИЦИОНАЛНИ РЕПУБЛИЧКИ ЗИМСКИ
СЕМИНАР ЗА НАСТАВНИКЕ И ПРОФЕСОРЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
(САВРЕМЕНО ПРОУЧАВАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
И КЊИЖЕВНОСТИ)**

**Београд, Филолошки факултет
16, 17. и 18. јануар 2014. године**

Четвртак, 16. јануар 2014.

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

- 9.00–9.30 **Пријављивање (евидентирање) учесника и
дељење семинарског
материјала (котизацијски пакет)**
- 9.30–10.00 **Отварање Семинара
Поздравна реч председника Друштва
(проф. др Бошко Сувајџић)
Поздравна реч декана Филолошког факул-
тета
(проф. др Александра Вранеш)
Поздравна реч представника Министарства
просвете, науке и технолошког развоја Репу-
блике Србије**
- 10.00–10.45 **Бранко Миљковић и српски симболизам
(проф. др Радивоје Микић)**
- 10.45–11.30 **Два века Вукове *Писменице*
(доц. др Александар Милановић)**

11.30–12.15 **Коментари Коментара: о природи и функцији коментара Милоша Црњанског у делу „Итака и коментари” (1959)** (проф. др Јован Делић)

12.15–13.15 **Додела награда награђеним ученицима и наставницима:**
књижевност, литерарне секције, лингвистичке секције,
листови и часописи основних и средњих школа

13.15–14.00 **Хор слависта Филолошког факултета**

14.00–15.00 **ОДМОР**

15.00–16.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**

16.00–17.00 **РАД У СЕКЦИЈАМА**

Напомена: Свака секција ће бити поновљена у истој сали са истим предавачем.
Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду двеју секција.

1. **О употреби глаголских облика у приповедању** (проф. др Душка Кликовац)
2. **Компјутерски термини у настави правописа српског језика** (Слободан Новокмет, мастер)
3. **Тумачење Андрићеве *Проклете авлије* у контексту Кафкиног *Процеса*** (проф. др Оливера Радуловић)
4. **Когнитивни приступ у настави српског језика** (доц. др Драгана Вељковић Станковић)
5. **Креативни подстицаји и начини обраде лирске песме** (др Вукосава Живковић)
6. **Компаративно проучавање ликова у усменој и писаној књижевности** (др Душица Мињовић)

7. **Интернет и српска књижевност 20. века у настави** (Мина Ђурић, мастер)
8. **Марко Краљевић и Косовски бој у нашој народној епизици и историји** (Јелена Журић, професор)
9. **Фразеолошке јединице у настави** (Људмила Пендељ, професор)
10. **Полисемија у средњошколској настави** (мр Валентина Паровић)

Петак, 17. јануар 2014.

ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА

- 9.30–10.15 **Објашњења и допуне уз нека правописна решења**
(проф. др Милорад Дешић)
- 10.15–11.00 **„Писац је најбољи методичар” – методолошки изазов који надахњује**
(проф. др Милка Андрић)
- 11.15–12.00 **Особености Нушићеве комедиографске структуре**
(проф. др Зорица Несторовић)
- 12.00–13.00 **Разговор са писцем – Милисав Савић**
(разговор води проф. др Михајло Пантић)
- 13.00–14.00 ОДМОР
- 14.00–15.00 РАД У СЕКЦИЈАМА
- 15.00–16.00 РАД У СЕКЦИЈАМА

Напомена: Свака секција ће бити поновљена у истој сали са истим предавачем.
Тако ће сваки наставник моћи да присуствује раду двеју секција.

1. **Пародијски концепт Сервантесовог „Дон Кихота”** (доц. др Славко Петаковић)
2. **Методички приступ епској поезији у настави** (сазнајне, естетске и етичке вредности песама) (проф. др Симеон Маринковић)
3. **Убиство с предумишљајем Слободана Селенића у наставном проучавању** (проф. др Бранка Јакшић Провчи)
4. **Језички квивизови у настави граматике** (доц. др Весна Ломпар са сарадницима: Биљана Антић, Марија Марковић, Саша Чорболоковић)
5. **Књижевна археологија: Еп о Гилгамешу и могућности интердисциплинарног приступа у настави књижевности** (др Светлана Марковић-Штрбац)
6. **Српска средњовековна књижевност у настави** (др Елизабета Каралић)
7. **Обрада зимских обредних песама методом сценске комуникације** (Јасмина Пивнички, професор)
8. **Казивање уметничког текста: поезија и проза** (Ратомир Рале Дамјановић, професор)
9. **Примена савремених технологија у настави језика: преглед и систематизација знања из историје српског језика** (Мирјана Грдинић, професор)
10. **Писмени задатак – употребљив у животу? (Административни стил у култури изражавања)** (Тина Поштић, мастер и Ђорђе Јанковић, мастер)

Субота, 18. јануар 2014.

ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА

- 9.30–10.15 **Правци и перспективе развоја Друштва за српски језик и књижевност Србије**
(проф. др Бошко Сувајцић)
- 10.15–11.00 **Проблеми синтаксе у настави српског језика**
(проф. др Владислава Ружић)
- 11.00–11.45 **Образовни стандарди за предмет Српски језик и књижевност**
(мр Ана Пејић)
- 12.00–12.45 **Српски роман у 2013. години**
(Милета Аћимовић Ивков)
- 12.45–13.30 **Промоција издања Друштва**
(проф. др Зона Мркаљ и доц. др Александар Милановић)
- 13.30–14.00 **Завршна реч и подела Потврда о учешћу на 55. Семинару**
- 14.00 **Годишња изборна скупштина Друштва**

НАПОМЕНА

Управа Друштва задржава право измене програма.

НАГРАДЕ НА ЗИМСКОМ СЕМИНАРУ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ”

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

– награда за најуспешније писмене задатке –

Друштво за српски језик и књижевност Србије, бавећи се унапређивањем књижевне и језичке културе, спроводи такмичење из књижевности у изради најбољег школског писменог задатка. Уводећи ово такмичење у школе, Друштво је сматрало да у тематику такмичења, поред књижевних тема, треба увести и оне којима се обележавају годишњице и јубилеји значајних писаца и културних догађаја који ће својом актуелношћу подстицати развијање и богаћење изражајних могућности ученика. **Циљ такмичења је усавршавање писмености и подстицај на свестраније и дубље проучавање књижевне уметности.**

Такмичење из књижевности улази у групу оних такмичења која факултети вреднују на класификационим испитима. **Ученици који у завршном разреду освоје једно од прва три места, ослобађају се писменог испита из књижевности на катедрама за српску књижевност** (филолошких, филозофских и учитељских факултета) и на правним факултетима.

Теме се утврђују у сарадњи са Катедром за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду, задаци се пишу на редовним часовима, а најбоље задатке из школа прегледа Републичка комисија у чијем су саставу и професори Филолошког факултета и сарадници Друштва.

Према Пропозицијама, ово такмичење није обавезно за све школе, нити за све разреде, ни за сва одељења у школи, па ни за све ученике у једном одељењу. Задаци се раде као други школски писмени задатак искључиво на утврђене теме, у свескама за писмене задатке које професор прегледа, исправља, оцењује, образлаже оцену и потписује пуним именом и презименом. Понуђене теме нису везане за поједини разред, већ наставници одлучују коју тему ће дати у ком разреду. Стручни активни бирају два рада из школе и шаљу их Републичкој комисији до **10. децембра текуће године**.

И овогодишње такмичење посвећено је обележавању важних датума.

Такмичење обухвата израду другог школског писменог задатка на једну од следећих тема:

- 1. Вук као реформатор српске књижевности*
- 2. Јован Скерлић – књижевни критичар и историчар књижевности*
- 3. Хумор и сатира у делима Бранислава Нушића*
- 4. Поезија Војислава Илића на прелазу стилских епоха*

Републичка комисија прегледала је 50 ученичких постиглих задатака из 17 гимназија и 12 средњих стручних школа и одлучила да награди писмене саставе 6 ученика. Истовремено се награђују и њихови професори, који су их припремали за ово такмичење.

ПРВА НАГРАДА

- Нина Тирић, П₅, Гимназија Лесковац
Професор: Наташа Томић
- Милан Анђелковић, Ш₄, Средња школа „Григорије Божовић”, Зубин Поток
Професор: В. Рмуш

ДРУГА НАГРАДА

1. Лидија Млађеновић, I₂, Гимназија „Пиво Караматијевић”, Нова Варош
Професор: Бранка Ракоњац
2. Ивана Пешић, III₅, Гимназија Смедерево
Професор: Драгана Миленковић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Владимир Рашо, IV₄, Средња школа „Вук Караџић”, Сечањ
Професор: Данијела Алексић
2. Јована Церовац, II₂, Ужичка гимназија
Професор: Биљана Грујичић

Републичка комисија:

1. Проф. др Љиљана Бајић, Филолошки факултет, Београд
2. Проф. др Зона Мркаљ, Филолошки факултет, Београд
3. Мр Верица М. Ракоњац-Павловић, Београд
4. Мр Љиљана Николић, председник Комисије

ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ НАГРАЂЕНИ ПРВОМ НАГРАДОМ

Нина Тирић, П₅
Гимназија, Лесковац
Предметни професор: Наташа Томић

Вук као реформатор српске културе

Вама служим свакодневно. Веома се често срећемо. Изговарате моје име већ и несвесно. Мислите да ме знате. Заправо, сигурни сте. Али, да бисмо се познавали, потребно је да знате моју суштину, потребно је да знате моју историју, моје зачетке.

Ја сам, дакле, слово Љ. Моја прича почиње у не тако давном деветнаестом веку. Сећам се, још увек је био мрак. Тешко се живело. Пре мог рођења, кажу ми, окови људског незнања саплитали су моје претке. Као робови сваког појединца са пером, били су препуштени искључиво његовим идејама. Нису били срећни. А и како би? Србија је била мртво море. У то доба, причају ми, владао је хаос. Дакле, „велики људи” – мала писменост. Жалосно доба... Вођен је рат о томе како писати, на чијем би крају свако излазио као победник. Језик стран, отуђен од народа, отргнут од говора.

У таквим је тренуцима рођен мој отац. Мој тата се звао Вук. Њега многи савременици нису подржавали. Нису га волели због идеје да у тадашње мртво море доведе живот, да да народу папир и оловку. Наставио је мисију још једног великог човека, Доситеја Обрадовића. Велики учитељ пронашао је још већег наследника. Вођен разумом, мој отац устаје против дотадашњег система. Био је храбар. Нажалост, у људској је нарави да све што је другачије сматра погрешним.

Тада сам отприлике рођен и ја. Ја потичем из велике породице. Имам четворо рођене браће и сестара. Нешто

касније, у нашу породицу дошло је и усвојено Ј. Тако смо ми, у то доба још увек незаконита деца, нашем оцу приредили многе невоље. Неки људи нас једноставно нису признавали, тата је био жустро нападан и неприхваћен. Сећам се свих његових напора које је улагао да би нама обезбедио будућност. Колико ли је само ноћи провео смишљајући нове начине да укаже на значај нашег постојања. Скоро целу деценију трајала је трка са човеком искључивим по природи, Јованом Хаџићем. Хаџић је био заробљен у кругу сопствених схватања, налик многима тога доба. Ипак, светлост из тог тунела видео је тата остављајући своје противнике у мраку.

Са не тако бројном, али изузетном армијом пријатеља и следбеника по духу и врлинама, прославио је победу. Распевани Бранко, замишљени Његош, научник Даничић били су његова највећа подршка. Те 1847. године коначно је сунце обасјало наше животе. Могли смо да одахнемо јер смо савладали све постављене препреке.

Међутим, ја поносно могу да кажем да сам био запослен доста пре признања. Наиме, мој отац је волео народ и као човек из народа разумео га је. Дивио се сваком сељаку, његовој искреној речи, искричавом духу. Није одолео искушењу да ту реч и запише. Тада су осећања народа по први пут била обједињена корицама. Моја браћа и ја смо нашли своје место у збиркама песама, пословица, приповедака.

Такође, у народу је мој отац имао добрих пријатеља. Неки од њих су били хајдуци, хероји свога времена и једини обновитељи пламена наде у погубним моментима. Одушевљен њиховом величином и пожртвованошћу, тата одлучује да своју захвалност искаже на најбољи начин – речима. Њихове животе овековечио је мастилом. У њима налази нову снагу, узор и подстрек за битку чиме се издиже на ниво јунака какви су и они били.

Дошла је 1864. и време да се растанемо. Остали смо у рукама његовог пријатеља, Ђуре Даничића. Он је преузео ту

одговорност на себе, борио се, чувао нас и користио. Године су одмицале, након неколико лета и сами смо званично добили српско држављанство.

Љубазност. Жеља. Љубичица. Пријатељ. Љупко. Само су неке речи којих сам почаствовани део. Затворите очи и у тишини изговорите: „Љубав”.

Суштина живљења исказана једном речју. Зар не звучи лепо?

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОФЕСОРА

Рад на врло креативан начин приказује многоструку делатност Вука Караџића.

Маштовито, оригинално, младалачки, графема Љ успева да осветли Вуков значај за реформу српске културе. Све је у раду и стилски и композиционо складно и прегледно.

Одличан (5) Наташа Томић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

У раду ученице Нине Ћирић *Вук као реформатор српске културе*, наградној теми је приступљено надахнуто и оригинално. Својим радом ова ученица је показала познавање рада Вука Стефановића Караџића на реформи српског језика и правописа, изразила је смисао за компактно структурирање писменог састава, као и за његово стилско обликовање. Стиче се утисак да је писмени задатак написан у једном даху. Рад Нине Ћирић осликава способност ове ученице да самосвојно, уз уважавање лепоте српског језика, одговори на захтеве конкурса.

Републичка комисија

Милан Анђелковић, III,
Средња школа „Григорије Божовић”, Зубин Поток
Предметни професор: В. Рмуш

Јован Скерлић као књижевни критичар и историчар књижевности

Испричај ми, дедер, ону твоју омиљену народну, Јоване! Нетко бјеше Страхињићу Бане, беше бане у маленој Бањској... Знаш, тајо, ово народни песник хоће да истакне колико је Бановић Страхиња величина од јунака, он је витез и малена је Бањска спрам његовог витештва. Тако је млађани Скерлић још као дете препознавао лепоту стварања.

На самом крају деветнаестог века, а на почетку једног новог књижевног периода у који ће „орловског погледа” бити заглаван, и који ће по много чему обележити својом критиком, појавио се Јован Скерлић. Ђак Богдана Поповића чије је даље усавршавање текло под утицајем Жоржа Ренара, тежио је да својим књижевним и политичким идејама, као следбеник Светозара Марковића, тадашње друштво поведе „ка начелу социјалне правде и националног ослобођења”. Један део водећих интелектуалаца свог времена, први књижевни критичар кога је читала бројна публика и „чија се оцена очекивала и узимала у обзир”, омиљени професор, човек од укуса, трибун и један од најзначајнијих историчара књижевности за својих тридесет седам година оставио је неизбрисиви траг у нашој култури.

Био је свестан значаја свог посла, увек искрен, имао је интелектуалну несебичност, способност да дело разуме, а у процени један од оних који је најмање грешио. То ће му признати и Богдан Поповић. „Објективна критика не постоји као што не постоји ни објективна уметност”, мишљење је Скерлићево.

Као уредник „Српског књижевног гласника” настојао је да пренесе мудрост и достигнућа напредне Европе и на соп-

ствену нацију. Писао је, не само о српским већ и о европским књижевницима и њиховим делима. Ростан, који у Француској постаје „васељенски песник”, богати се захваљујући својим стиховима од којих су, по Скерлићевом мишљењу, бољи стихови Анри Бека, који је због прећуткивања тамошње критике готово заборављен. Он не закључује, дакле, на основу оцене других. Још као ђак је препознао лепоту Шекспировог стварања и истицао луцидност његове мисли. Великом Његошу је дао значајно место у српској књижевности, што није учинио за Лазу Лазаревића.

Његова „Историја нове српске књижевности” је прецизна представа српског књижевног стваралаштва, иако му је замерено што у њој место нису нашли неки значајнији српски писци, мада се то може свести под чињеницу да је о њима говорио у неким другим својим радовима. Више простора је дао писцима него песницима, али је карактеристична његова критика поезије Симе Пандуровића, коју назива једном књижевном zarazом због претераног песимизма којег до тада у нас није било. „Посмртне почасте остављају на читаоца бунован утисак нечега врло тематског и врло мучног, као да је целу ноћ провео крај мртваца у задаху воштаних свећа и тела које се почело распадати.” Он не спори таленат овог песника, већ осуђује тамне мотиве и болесничке слике које преовлађују у његовом опусу, а штетно делују на младе. У њима препознаје утицај француских симболиста, уклетих песника Шарла Бодлера и Пола Верлена.

„Утопљене душе” Владислава Петковића Диса за њега су „лажни модернизам у српској књижевности”. Одвећ тамни стихови песника који је насловом своје збирке наслутио сопствену смрт, нису били оно што је Скерлић у том тренутку очекивао од наше поезије. Време националног буђења, по његовом мишљењу, требало је да донесе сасвим другачије песме, но то није једина замерка на Дисову поезију. Негативна оцена се више обрушила на овог песника него на било ког другог нашег књижевника. Многи управо

то замерају овом критичару и наводе као његову крупну грешку у свеукупном раду. Но, на једном другом месту приликом првог предавања на Великој школи још 1901. године Скерлић напомиње: „Много и много пута гомила је тачније судила но критичари од заната”.

„Када се завеса подигла” појавио се свет несрећних ликова Боре Станковића за бол сазданих, које мори „жал за младост” и колективна трагика, коју намећу сурови патријархални закони. Скерлић је спознао њихову тугу. Ушао је у саму срж дела и осетио јецај у севдању људи што певају од муке. За њега је „Коштана” најнежнији излив лирике у неком драмском делу.

Такав критичар истанчаног дара, који пише изузетним стилем, што умногоме његова дела чини занимљивим и сврстава у ред непролазних вредности, оставља записе о писцу „честите Босне” Петру Кочићу. Поводом објављивања његове прве збирке приповедака „С планине и испод планине” одушевљен до тада невиђеним сликама поробљених крајева, тежака и људских судбина оличених у ликовима: Луја, Симеуна Ђака, Мргуде и др., казаће да је то „топла и узбуђена песма животу”.

Као историчар књижевности заузима изузетно значајно место у српској култури. Све оно што је написао и објавио, почев од књиге „Јаков Игњатовић”, све до „Историје нове српске књижевности”, јесте резултат животног схватања литературе. У овим књигама он ту књижевност представља као незаобилазну чињеницу у културном развоју свог народа. Зато неуморно пише и обухвата основне токове, што и данас представља један од најобимнијих подухвата ове врсте.

Много година после његове смрти многи ће закључити да је створио складан однос између књижевне критике и историје књижевности. Нико тако лепо није сагледао књижевност која се појавила после средњовековне. Велики значај придаје Доситеју Обрадовићу и његовим рационал-

ним идејама. То сигурно долази усклађено са политичким погледима овог историчара књижевности. Треба само упоредити путеве којима су корачали Доситеј и Скерлић руковођени напредним идејама.

Он у проучавању књижевности која је минула не иде превише у ширину и избегава оно што је по његовом мишљењу сувишно. Књижевност не доживљава у ширем преводу, као све оно што је написано, већ чисто као белетристику.

Темперамент и неуморни дух наследио је од мајке која је умрла врло рано. Журила је да толико спреми своју децу „да им се барем две године не мора ништа купити”. Тако је и Јован тежио да свом роду остави што више.

У последњој години живота објављује своје најзначајније дело „Историју нове српске књижевности”. Смрт која га је затекла као младог човека, није га нашла неспремног. Одлази у тренутку када се гаси једно раздобље књижевности, а почиње доба од којег свет више неће изгледати исто.

Догорева свећа. Смртно болестан Скерлић на тренутак остави списе, а у његовим очима светли непролазни стваралачки пламен и у том сјају душа се винула у небо.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОФЕСОРА

Тема је врло студиозно обрађена!

Одличан (5) В. Рмуш

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ КОМИСИЈЕ

У раду ученика Милана Анђелковића, под насловом *Јован Скерлић као књижевни критичар и историчар књижевности*, истиче се аналитичко-синтетички приступ Скерлићевом стваралаштву. Ученик је у овом награђеном

писменом задатку показао широко познавање Скерлићевих идеја, које је с поуздањем коментарисао и тако у потпуности одговорио на задату тему.

Оно што чини посебну вредност овог рада јесу зрела размишљања и ставови ученика, разложно расуђивање и закључци утемељени на добром познавању књижевних дела која су била предмет Скерлићевог испитивања, а самим тим и учениковог.

Рад је коректно обликован и стилски уједначен.

Републичка комисија

ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

ТАКМИЧЕЊЕ ЛИТЕРАРНИХ СЕКЦИЈА И ДРУЖИНА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

Такмичење литерарних секција и дружина обухвата рад у току једне школске године. Покретањем такмичења било је неопходно да се разнолики вид литерарних активности, који има свака школа, уврсти у такмичарски систем стваралачке ученичке активности. Такмичењем је постављен јасан циљ: афирмисати рад литерарних секција и дружина које својим програмима, облицима и методама рада доприносе развијању креативних способности ученика и активном односу према књизи и писаној речи.

Литерарне секције основних и средњих школа, пријављене на такмичење за рад у школској 2012/2013. години, показале су солидну организованост и различите видове у области колективног, групног и индивидуалног рада чланова литерарних секција. Такође су показале постигнуте резултате на конкурсима, наградним тематима, смотрема самосталног ученичког стварања, на фестивалима и такмичењима, на креативним трибинама и пројектима, у школским листовима и часописима и другој периодици. Прегледом документационог материјала може се похвалити уредност и педантност многих пријављених секција, мада по неки детаљ открива да је запис можда формална белешка (нпр. да ли је могуће да у току шк. године тридесет и више чланова секције добију плус на свих четрдесетак састанака, да баш нико никад није изостао; и слично). Правилник о такмичењу не обавезује учеснике да шаљу на конкурс, без селекције, све сакупљене појединачне белеш-

ке, афише институција где су присуствовали чланови секција и примере мање значајне кореспонденције. Пријаве неких литерарних секција оптерећене су целокупном документацијом о тој секцији коју поседује школа и наставник.

Очекујемо да ће наставници и професори који стручно воде рад литерарних секција и дружина, непрекидним освајањем награда на такмичењу Друштва, учествовати на стручним семинарима и у стручној периодици, те излажући своја искуства, доприносити остварењу најбитнијег циља овог такмичења: подизања квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности.

Републичка комисија за вредновање рада литерарних секција и дружина основних и средњих школа, на основу критеријума предвиђених Правилником и увидом у документацију, донела је одлуку да се одликују за рад у школској 2012/2013. години, равноправним наградама, следеће литерарне секције:

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Никола Тесла”, Београд, Раковица
Професор: Александра Дракулић
2. Литерарна секција ОШ „Јован Курсула”, Варварин
Професор: Слађана Павловић
3. Литерарна секција ОШ „Др Арчибалд Рајс”, Београд
Професор: Љубинка Марковић

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција ОШ „Дринка Павловић”, Куршумлија
Професор: Танкосава Милановић
2. Литерарна секција ОШ „Браћа Недић”, Осечина
Професор: Лидија Марић Јовановић

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Литерарна секција „СРЕМАЦ”, Економска школа „Нада Димић”, Београд
Професор: Снежана Обрадовић
2. Литерарна секција Карловачка гимназија, Сремски Карловци
Професор: Љиљана Малетин Војводић
3. Литерарна секција Земунска гимназија, Земун
Професор: др Вукосава Живковић

ДРУГА НАГРАДА

1. Литерарна секција Седма београдска гимназија, Београд
Професори: Ана Марковић и Радица Смиљковић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Литерарна секција Средња школа „Свети Трифун”, Александровац
Професор: Велибор Симчевић

Републичка комисија:

1. Проф. др Слободан Ж. Марковић, Задужбина Десанке Максимовић
2. Проф. др Бошко Сувајић, председник Друштва
3. Босиљка Милић, председник Комисије, секретар Друштва
4. Мр Злата Златановић, члан Управе Друштва

ЛИНГВИСТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

Према пропозицијама такмичења лингвистичких секција обухвата се рад секција у току једне школске године. На Зимском семинару проглашавају се и награђују дипломом и књигама лингвистичке секције, као и наставници који воде њихов стручни рад.

КОНКУРС ЗА ЛИНГВИСТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

На конкурс за избор најбољих лингвистичких секција, који организује Друштво за српски језик и књижевност Србије и Вукова задужбина, пријавиле су се лингвистичке секције основних и средњих школа Србије.

На састанку, одржаном 10. 12. 2013. године, Републичка комисија у саставу: др Весна Половина, др Милан Стакић, Надежда Милошевић, професор, Јагода Жунић, професор, приликом одлучивања о додели награда руководила се критеријумима Правилника о такмичењу лингвистичких секција и констатовала је да су секције својим инвентивним програмима рада, разноликошћу метода и приступа језичкој материји, као и бројем истраживачких радова, које су обрадиле, знатно допринеле подизању квалитета наставе српског језика.

Стога је донела одлуку да се за 2012/2013. школску годину награде следеће лингвистичке секције:

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Браћа Недић”, Осечина
Професор: Драгица Пуљезевић

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Ђура Јакшић”, Зрењанин
Професор: Софија Жебељан
2. Лингвистичка секција ОШ „Павле Савић”, Београд
Професори: Весна Дукић и Бранкица Иванић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција ОШ „Десанка Максимовић”, Прибој
Професор: Олгица Кордић

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ПРВА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Гимназије Крушевац
Професор: Душица Добродолац
2. Лингвистичка секција Прве крагујевачке гимназије,
Крагујевац
Професори: Марио Бадјук и Мирјана Арнаут

ДРУГА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Гимназије „Вељко Петровић”, Сомбор
Професор: Лидија Неранџић Чанда
2. Лингвистичка секција Филолошке гимназије, Београд
Професор: Биљана Бранић Латинковић

ТРЕЋА НАГРАДА

1. Лингвистичка секција Земунске гиназије, Београд
Професор: Милана Сувачаров
2. Лингвистичка секција Медицинске школе, Ужице
Професор: Катарина Машуловић
3. Лингвистичка секција Физиотерапеутске школе на Звездари, Београд
Професор: Јелена Стојиљковић

Републичка комисија:

1. Проф. др Весна Половина, председник Комисије, Филолошки факултет
2. Проф. др Милан Стакић, члан Комисије, Филолошки факултет
3. Надежда Милошевић, професор, члан Управе Друштва за српски језик и књижевност Србије
4. Јагода Жунић, професор, члан Управе Друштва за српски језик и књижевност Србије

ОСНОВНОШКОЛСКИ И СРЕДЊОШКОЛСКИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

КОНКУРС ЗА НАЈБОЉЕ ОСНОВНОШКОЛСКЕ И СРЕДЊОШКОЛСКЕ ЛИСТОВЕ И ЧАСОПИСЕ У ШКОЛСКОЈ 2012/2013. ГОДИНИ

Имајући на уму (1) карактер и физиономију школских листова и часописа приспелих на конкурс, (2) њихов уреднички и сараднички концепт који се огледа у профилисаности рубрика и јасним уређивачким начелима, (3) тип реципијента којима се они обраћају, (4) информативност, актуелност и атрактивност њиховог садржаја и (5) степен изражавања креативности ученика и њихових стваралачких постигнућа, жири у саставу Босиљка Милић (председник жирија), мр Злата Златановић, доц. др Весна Ломпар, проф. др Зорица Несторовић, проф. др Бошко Сувајџић и проф. др Вељко Брборић закључио је да овогодишњи конкурс потврђује узлазну линију у квалитету школских листова и часописа и изнова показује њихов значај за живот школе и школског окружења.

Посебно се истиче значај овог типа периодике за развој ученичких сазнајних и креативних постигнућа будући да школски листови и часописи представљају израз ученичког живота у школској заједници. Шаролик дијапазон тема из ученичке свакодневице, као и представљање њихових постигнућа и успеха, свој пуни израз добијају управо у овом типу ученичких гласила како на основношколском, тако и на средњошколском нивоу. Разноврсност и тематско богатство садржајне стране ове године је праћена изузетним квалитетом и модерним дизајном графичког уређења школских листова и часописа и ликовних прилога који су дело ученичких редакција.

Након подробне анализе и вредновања школских листова и часописа који су приспели на овогодишњи конкурс жири је 31. октобра 2013. донео следећу одлуку:

**НАГРАЂЕНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ
ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ШКОЛСКЕ
2012/2013. ГОДИНЕ СУ:**

ОСНОВНА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

Нова искра, ОШ „Танаско Рајић”, Чачак
Ђачки кутак, ОШ „Руђер Бошковић”, Београд

ДРУГА НАГРАДА

Реч, ОШ „Дуле Караклајић”, Лазаревац
Школске новости, ОШ „Бранко Радичевић”, Нови Београд
Јелена, ОШ „Јелена Ћетковић”, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

Кораџи, ОШ „Иван Горан Ковачић”, Београд
Искра, ОШ „Никола Тесла”, Београд
Основац, ОШ „Љупче Николић”, Алексинац

СРЕДЊА ШКОЛА

ПРВА НАГРАДА

Гимназион, Гимназија Чачак
Филолог, Филолошка гимназија, Београд

ДРУГА НАГРАДА

Гимназијалац, Гимназија Ваљево
Грађевинар, Грађевинско-техничка школа, Београд

ТРЕЋА НАГРАДА

Искра, Гимназија Пирот
Гимназијалац, Гимназија „Светозар Марковић”, Нови Сад
Златни пресек, Школа за дизајн, Београд

Упућујући своје честитке редакцијама награђених школских листова и часописа, жири се захваљује свим учесницима овог конкурса и позива све заинтересоване да узму учешћа у наредном конкурсy за најбоље листове и часописе основних и средњих школа у Србији.

**Друштво за српски језик и књижевност Србије
и редакција часописа *Свет речи*,
у циљу подстицања рада листова и часописа у
основним и средњим школама расписују**

К О Н К У Р С

за најуспешније листове и часописе
основних и средњих школа
објављене у школској 2013/2014. години.

Конкурс почиње даном објављивања, а завршава се 30. септембра 2014. године. Стручна комисија редакције часописа *Свет речи* прегледа све приспеле листове и часописе, бира и проглашава три најбоља и резултате објављује у наредном броју. На Зимском семинару биће додељене дипломе и награде у књигама.

Сви приспели часописи и листови учествоваће на смотри листова и часописа која ће трајати током Зимског семинара 2015. године на Филолошком факултету у Београду, у просторијама Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Листове и часописе слати на адресу:
Друштво за српски језик и књижевност Србије
(Конкурс за *Свет речи*)
Филолошки факултет, Студентски трг 3
11000 Београд, поштански фах 359
телефон Друштва: 011/3285-506
електронска пошта: drustvosj@fil.bg.ac.rs

КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА

1. Увод

Друштво за српски језик и књижевност Србије већ две деценије успешно реализује Такмичење из српског језика и језичке културе, уз помоћ и потпору Министарства просвете и Вукове задужбине. Поред овог такмичења, Министарство просвете подржава и такмичење за најбољи средњошколски писмени задатак, као и надметања литерарних и лингвистичких секција.

Иако су резултати ученика средњих школа и гимназија у надметању за најбољи писмени задатак значајан показатељ на који начин се средњошколци баве књижевношћу, колико је читају и како је тумаче, Друштво за српски језик и књижевност Србије сматрало је да књижевност, као важна подобласт предмета Српски језик, заслужује још већу пажњу, те да ученици могу да се такмиче и у томе колико познају, разумеју и примењују књижевну терминологију; колико су упознати са библиографским подацима о писцима; да ли владају језичко-стилском терминологијом; колико познају историју и теорију књижевности, као и књижевну критику; колико је у њиховом корпусу знања присутно и познавање секундарне литературе (поред примарних текстова лектире).

2. О Књижевној олимпијади

Књижевна олимпијада се организује на свим нивоима такмичења, на начин како се то изводи на Такмичењу из језика и језичке културе. У том смислу, Друштво прави тестове за нивое окружног и Републичког такмичења, а у Карловачкој гимназији ово такмичење се спроводило као у школи-домаћину, у два дана. Првог дана такмиче се ученици **седмог и осмог разреда основне школе**, а другог дана тестове решавају ученици **сва четири разреда гимназије и**

средњих стручних школа (према пропозицијама такмичења то би били ученици који би се пласирали на Републички ниво – претпоставља се до 250 учесника).

Карловачка гимназија је љубазно понудила да буде школа-домаћин (као што је то школа у Тршићу, за потребе Такмичења из језика и језичке културе) и самоиницијативно поднела захтев за одобрење средстава за део извођења Књижевне олимпијаде Покрајинском секретаријату за образовање, управу и националне заједнице. Друштво је, након увида у тај захтев, сугерисало да буду измењене одређене појединости у општим подацима о програму/пројекту:

Назив програма: Књижевна олимпијада (за ученике седмог и осмог разреда ОШ, све разреде гимназије и средњих стручних школа);

Циљ програма: Популаризација предмета Српски језик и књижевност; развијање ученичких знања, вештина и способности у областима Читање и Књижевност;

Датум реализације:

- школско такмичење (током фебруара);
- општинско такмичење (почетак марта);
- окружно такмичење (почетак априла);
- Републичко такмичење (почетак маја).

Место реализације Републичког такмичења: Карловачка гимназија;

Циљна група: ученици седмог и осмог разреда ОШ и свих разреда гимназија и средњих стручних школа.

Образложење:

Пошто је Друштво било обавезно да сачини експозе Министарству просвете, науке и технолошког развоја у коме је образложило све детаље у вези са овим такмичењем, **те је такмичење и одобрено**, неопходно је да се као организатори такмичења појаве: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Друштво за српски језик и књижевност Србије и Карловачка гимназија.

Карловачка гимназија прихвата да буде домаћин овог такмичења и за ученике основних школа, а не само за ученике гимназија и средњих стручних школа, и обезбеђује предвиђена средства од Покрајинског секретаријата. Напомињемо да учесници-такмичари неће ноћити у Карловцима (те домаћин неће имати обавезу да их смести, већ само да их угости током дана такмичења), јер ће се првог дана такмичити основне, а другог дана средње школе.

Ако Карловачка гимназија сматра да је важно да у оквиру Књижевне олимпијаде постоји и „ревијални део”, због немогућности организовања садржаја такмичења из говорне и писане културе на нивоу целе Србије (као што је то био случај у пилот-такмичењу), предлажемо да се на сајту Гимназије објави конкурс за најуспелију драмску представу, рецитовање или сличне активности, где би заинтересоване гимназије из Србије слале Карловачкој гимназији CD-ове које би посебне комисије прегледале и одабрале неколико најбољих наступа. Те екипе могу да буду гости Гимназије који би испратили такмичење из књижевности у Карловцима, приказали своје умеће и такође добили награде.

**3. Извод из Правилника и Пропозиције такмичења
ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ
ШКОЛА ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
(КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА)
(Извод из Правилника и Пропозиције такмичења)**

Циљеви такмичења

Такмичење има за циљ:

- популаризацију предмета Српски језик и књижевност;
- развијање ученичких знања, вештина и способности у областима *Читање* и *Књижевност*;
- развијање љубави према читању, доживљавању и тумачењу књижевноуметничких дела;
- оспособљавање ученика за језичкостилску анализу уметничких текстова;
- подстицање ученика да развију способност за естетско вредновање српске и светске књижевности;
- развијање ученичког интересовања према историји књижевности, теорији књижевности и књижевној критици;
- упознавање ученика са животом и стваралаштвом најзначајнијих српских и светских писаца;
- повезивање наставних садржаја из српског језика, књижевности и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Карловачка гимназија.

Такмичења се спроводе на следећим **нивоима**:

- школско;

- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активни наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активни наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајући школски окрузи и подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије. **Републичко такмичење** организује се у оквиру Друштва, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Карловачком гимназијом. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском и окружном такмичењу и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда гимназија и средњих стручних школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и Републичком такмичењу.

Да би ученик учествовао на вишем степену такмичења, мора да учествује на претходном нивоу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право

директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 80% од могућих поена на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена.

На Републичком такмичењу учествују ученици гимназија и средњих стручних школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена.

Од ученика који су се квалификовали за Републичко такмичење, иду сви који су освојили максимум поена.

Уколико не буде довољно ученика који би задовољили ове критеријуме, ниво такмичења се неће спуштати, већ ће број учесника бити мањи од предвиђеног.

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такмичења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, **у року од три дана по одржаном такмичењу.**

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром.

Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено (на 10 дана пред такмичење) доставља их задуженим представницима школских округа у Србији, који се старају о њиховом умножавању и дистрибуцији (за ниже нивое такмичења), односно Карловачкој гимназији (за Републичко такмичење).

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2014. године
Општинско такмичење	– 8. фебруар 2014. године
Окружно такмичење	– 15. март 2014. године
Републичко такмичење	– 10. мај 2014. године (Карловачка гимназија)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја јануара 2014. године
-------------------	---------------------------------

Општинско такмичење – 22. фебруар 2014. године
Окружно такмичење – 22. март 2014. године
Републичко такмичење: – 11. мај 2014. године
(Карловачка гимназија)

Сви нивои такмичења (сем школских) одржавају се у исто време према календару такмичења, са почетком у 10.00 часова. Такмичење ван утврђеног календара се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоима општинског и градског такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 поена.

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва. Прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће ме-

сто на општинском и окружном нивоу додељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Друштво за српски језик и књижевност Србије;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете, науке и технолошког развоја и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из књижевности на факултетима где се ова област полаже.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења.** Председник комисије је дужан да у року од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор

са образложењем комисије (на Републичком такмичењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

Напомена: На такмичењима се користи *Правопис српскога језика* Матице српске, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

4. Програми такмичења

ОСНОВНА ШКОЛА

VII РАЗРЕД

Такмичење из књижевности на првом нивоу (школско) подразумеваће наставно градиво 5. и 6. разреда, из области Књижевност, као и савладане садржаје из 7. разреда, до краја првог полугодишта. Општинско такмичење обухватиће и предвиђено градиво из првог полугодишта, а градско, тј. регионално, и оно из првог тромесечја другог полугодишта. За републички ниво такмичења, ученици ће припремити градиво за седми разред у целости.

Предлог распореда градива дат је у овом прегледу након навођења садржаја програма из књижевности, јер се за потребе такмичења морамо руководити одређеним редоследом. Иако наставници годишње и месечне планове рада формирају по свом нахођењу, у односу на стручност, искуство и уважавање посебности одељења којима предају, за потребе извођења такмичења морали смо се одредити за једну варијанту редоследа која ће важити за све такмичаре.

Садржај из књижевности је ревидиран у односу на школски програм. Познавање књижевних термина испитиваће се и на познатим и на ученицима непознатим текстовима, датим у краћем одломку или у форми реченице у задатку.

КЊИЖЕВНОСТ

ЛЕКТИРА

Лирика

Народна песма: *Кујунџија и хитропреља*

Посленичке народне песме (избор)

Народна песма: *Љубавни растанак*

Јован Дучић: *Подне*

Милан Ракић: *Симонида*

Владислав Петковић Дис: *Међу својима*

Милутин Бојић: *Плава гробница*

Десанка Максимовић: *Крвава бајка, Стрепња*

Стеван Раичковић: *Небо*

Мирослав Антић: *Плави чуперак* (избор)

Васко Попа: *Манасија*

Александар Сергејевич Пушкин: *Волео сам вас*

Епика

Кратке фолклорне форме (пословице, питалице, загонетке)

Народна песма: *Диоба Јакшића*

Епске народне песме покосовског тематског круга (избор)

Народна песма: *Мали Радојица*

Народна песма: *Иво Сенковић и ага од Рибника*

Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (избор)

Народна приповетка: *Златна јабука и девет пауница*

Свети Сава у књижевности (избор из Савиних списа, народних прича и предања; народне и ауторске поезије о Св. Сави – из читанки)

Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија* (одломак)

Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак)

Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко*

Стеван Сремац: *Поп Ђира и поп Спира*

Радоје Домановић: *Мртво море* (одломак)

Вељко Петровић: *Јабука на друму*

Павле Угринов: *Стара породична кућа*
Пеђа Милосављевић: *Потера за пејзажима* (одломак)
Иво Андрић: *Прича о кмету Симану* (одломак)
Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт*
Антоан де Сент Егзипери: *Мали принц*
Ана Франк: *Дневник* (одломак)

Драма

Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*
Бранислав Нушић: *Власт* (одломак)

Допунски избор

Борисав Станковић: *Наш Божић* (одломак)
Бранко Ћопић: *Доживљаји Николетине Бурсаћа*
Антоније Исаковић: *Кашика*
Данило Киш: *Ливада у јесен*
Милорад Павић: *Руски хрт* (одломак)
Алфонс Доде: *Писма из моје ветрењаче*
Исак Башевис Сингер: *Приповедач Нафтали и његов коњ Сус*

Научнопопуларни и информативни текстови

Вук Стефановић Караџић: *Живот и обичаји народа српског*
– *Обичаји о различнијем празницима*
Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима Србије (избор)
Giorgio Vasari: *Портрети великих сликара и архитеката* (поглавље о Леонарду да Винчију)
Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу (овај избор послужиће за испитивање разумевања прочитаног текста који није познат ученицима).

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за што самосталнији приступ књижевном тексту: истраживање одређених вредно-

сти са становишта ученог проблема, доказивање утисака и тврдњи, запажања и закључака подацима из текста.

Тумачење епских дела: уочавање узрочно-последичних веза поетских мотива и њихове функције (логичко и естетско условљавање сваке појединости).

Уочавање одлика фабуле (миран и динамичан ток радње) и композиције (увод, заплет, врхунац, расплет – без књижевно-теоријских дефиниција). Однос сижеа и фабуле. Уоквирена фабула. Увођење ученика у потпунију анализу ликова (дијалог, унутрашњи монолог, физичке и карактерне особине, поступци), тематике (тематска грађа, главна тема; друге теме), мотива и песничких слика (психичка стања, драматичне ситуације, атмосфера, пејзажи). Тумачење идејног слоја текста.

Упућивање ученика у друштвено-историјску условљеност уметничког дела и однос писца према друштвеној стварности.

Анализа лирских дела: упућивање ученика у анализу мотива (међусобни однос и повезивање, удруживање у поетске слике). Уочавање међусобне условљености исказаних осећања, поетске слике, песничког језика и стила и тумачење песничких порука.

Проучавање драмских дела: упућивање ученика у анализу битних одлика драмских дела (дијалог, монолог, ремарке, драмска радња, ликови); сличности и разлике у односу на лирска и епска дела.

Књижевнотеоријски појмови

Лирика

Функција мотива у композицији лирске песме.

Језичко стилска изражајна средства: симбол, метафора, алегорија; словенска антитеза.

Слободни стих.

Основне лирске врсте; однос народне и ауторске лирике.

Љубавна, елегична и рефлексивна песма. Посленичке народне лирске песме.

Епика

Фабула и сиже. Уоквирена фабула. Статички и динамички мотиви.

Композиција и мотивација. Епизода.

Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира у епском делу.

Врсте карактеризације књижевног лика.

Унутрашњи монолог.

Дневник. Легендарне приче. Врсте романа.

Драма

Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација.

Дидаскалије (ремарке) у драмском делу.

Врсте комедије: комедија карактера и комедија ситуације.

Драма у ужем смислу.

Предлог дистрибуције градива по наставним месецима

Септембар: народне лирске посленичке песме; *Кујунџија и хитропреља*; *Живот и обичаји народа српскога*, Вук Стефановић Карацић; *Златна јабука и девет пауница* (народна бајка); кратке фолклорне форме; уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и историјским споменицима Србије (избор).

Књижевнотеоријски појмови: народна лирска поезија (одлике и класификација); однос ауторске и народне лирике; особености лирске и епске народне поезије (сличности и разлике); врсте стиха у народној поезији; народна бајка (структура, фантастично и реалистично); ауторска бајка (уочавање разлика између народне и ауторске бајке); приповедање, описивање, дијалог; главни јунак; симбол; путопис, есеј).

Октобар: *Манасија*, Васко Попа; *Симонида*, Милан Ракић; *Диоба Јакишића*, *Смрт војводе Пријезде* (народне епске песме покосовског тематског круга).

Књижевнотеоријски појмови: ауторска (уметничка) лирска поезија; композиција лирске песме; народна епска поезија (одлике); сиже (распоред догађаја у књижевном делу); народне епске песме старијих времена (покосовски тематски круг); мотив, рима, дистих, терцина, десетерац, цезура, епитет, хипербола, метафора.

Новембар: *Мали Радојица*, *Старина Новак и кнез Богосав* (*Стари Вујадин*), *Иво Сенковић и ага од Рибника*, *Ропство Јанковић Стојана*, *Хајдук Станко*, Јанко Веселиновић, *Кањош Мацедоновић* (одломак), Стјепан Митров Љубиша.

Књижевнотеоријски појмови: словенска антитеза, стајаћи епитет, алегија, градација; тужбалица; народне епске песме средњих времена (хајдучког и ускочког тематског круга); епски јунак, лик; роман, историјски роман; роман за децу и омладину; епски десетерац; композиција епског дела, фазе у развоју радње; приповетка; идеје (поруке); епско; иронично.

Децембар: *Плава гробница*, Милутин Бојић; *Доживљаји Николетине Бурсаћа* (роман), Бранко Ћопић; *Крвава бајка*, Десанка Максимовић; *Дневник Ане Франк*; *Кашика*, Антоније Исаковић; *Писма из моје ветрењаче*, Алфонс Доде.

Књижевнотеоријски појмови: карактеризација лика (социолошка и психолошка); атмосфера; роман (композиција и мотивација), епизода; хронолошко и ретроспективно приповедање; родољубива песма, елегија; дневник; приповедање у првом и трећем лицу; портрет; унутрашњи монолог; строфа, рефрен.

Јануар и фебруар: *Наш Божић*, Борисав Станковић; *Обичаји о различнијем празницима* (одломак из *Живота и обичаја народа српскога*, Вука Стефановића Караџића;

Свети Сава у народној књижевности (избор легендарних прича и предања); *Живот и прикљученија* (одломак); Доситеј Обрадовић, *Прича о кмету Симану* (одломак), Иво Андрић.

Књижевнотеоријски појмови: фабула и сиже; уоквирена фабула; статички и динамички мотиви; пејзаж у функцији карактеризације лика; ситуација; биграфија; песма у прози; легендарна прича, предање; фантастични мотиви; приповедач; екстеријер; дијалог; писмо.

Март: *Покондирена тиква*, Јован Стерија Поповић; *Мртво море*, Радоје Домановић; *Чиновникова смрт*, Антон Павлович Чехов; *Поп Ђура и поп Спира*, Стеван Сремац; *Власт* (одломак), Бранислав Нушић.

Књижевнотеоријски појмови: комедија, комедија карактера, (комедија ситуације); дидаскалије; чин, појава; драмски дијалог, реплика; драмска радња; композициони елементи драмског текста; карактеризација ликова у драми; хумористичка проза; сатира, иронија (сарказам); новела; унутрашњи монолог; алегорија.

Април: *Портрети великих сликара и архитеката* (одломак о Леонарду да Винчију), Ђорђо Вазари; *Плави чуперак* (избор), Мирослав Антић; *Љубавни растанак*; *Волео сам вас*, Александар Сергејевич Пушкин; *Мали принц*, Антоан де Сент Егзипери; *Небо*, Стеван Раичковић; *Приповедач Нафтали и његов коњ Сус*, Исак Башевис Сингер.

Књижевнотеоријски појмови: сажетак (резиме); збирка лирске поезије; слободан стих; стилске фигуре (систематизација); љубавна песма; мисаона (рефлексивна) песма; песничка слика, мотив, тема; преводна књижевност; форме приповедања (систематизација); пренесено значење речи и израза.

Мај: *Потера за пејзажима* (одломак из есеја *Зашто сликам*), Пеђа Милосављевић; *Стара породична кућа*, Павле Угринов; *Јабука на друму*, Вељко Петровић; *Подне*, Јован

Дучић; *Ливада у јесен*, Данило Киш, *Руски хрт* (одломак), Милорад Павић.

Књижевнотеоријски појмови: приповетка; наратор; тачка гледишта; пејзаж, ентеријер и екстеријер; статички и динамички мотиви; врсте стиха, катрен; опкорачење; лирски субјекат; декрипција, афективно сећање; (синестезија), контраст; описна песма, стилске фигуре.

Јун: *Међу својима*, Владислав Петковић Дис; *Стрепња*, Десанка Максимовић.

Књижевнотеоријски појмови: лирски субјекат (лиско ја); перспектива; врсте ауторске лирске поезије (дескриптивна, љубавна, родољубива, мисаона, социјална, елегија); функција мотива у композицији лирске песме; александринац; врсте риме.

VIII РАЗРЕД

Такмичење из књижевности на првом нивоу (школско) подразумеваће наставно градиво 5. и 6. и 7. разреда, из области Књижевност, као и савладане садржаје из 8. разреда, до краја првог полугодишта. Општинско такмичење обухватиће садржај из првог полугодишта, а градско, тј. регионално, и оно из трећег тромесечја. За републички ниво такмичења, ученици ће припремити градиво за осми разред у целости. (Предлог распореда градива дат је у овом прегледу након навођења садржаја програма из књижевности.)

КЊИЖЕВНОСТ

ЛЕКТИРА

Лирика

Народна песма: *Српска дјевојка*

Љубавне народне лирске песме (избор)

Ђура Јакшић: *Отаџбина*

Јован Јовановић Змај: *Булићи* (избор), *Светли гробови*
Франческо Петрарка: *Канџонијер* (LXI сонет)
Десанка Максимовић: *Пролетња песма, Опомена*
Васко Попа: *Очију твојих да није*
Оскар Давичо: *Србија*
Сергеј Јесењин: *Писмо мајци*

Епика

Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара*
Народне епско-лирске песме (избор)
Народна песма: *Почетак буне против дахија*
Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије и Црне Горе)
Вук Стефановић Караџић: *Српски рјечник* (избор); *О народним певачима*
Народна приповетка: *Немушти језик* или *Усуд*
Теодосије: *Житије Светог Саве* (одломак)
Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари* (одломак)
Петар Петровић Његош: *Горски вијенац* (избор кратких одломака)
Љубомир Ненадовић: *Писма из Италије* (одломци)
Симо Матавуљ: *Пилипенда*
Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити*
Петар Кочић: *Кроз мећаву*
Милош Црњански: *Сеобе I* (одломак)
Иво Андрић: *Мост на Жепи*, избор приповедака о деци

Драма

Бранислав Нушић: *Сумњиво лице*
Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*
Молијер: *Грађанин племић* (одломак)

Допунски избор

Борисав Станковић: *Увела ружа*
Џон Селиндер: *Ловац у жити*

Милорад Павић: *Предео сликан чајем* (одломак о путовању
Атанасија Свицара на Свету гору)
Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*
Душан Ковачевић: *Ко то тамо пева*
Ернест Хемингвеј: *Старац и море*
Антологија српске љубавне лирике (избор)

Научнопопуларни и информативни текстови

Миодраг Поповић: *Вук Стефановић Караџић* (одломци)
Речник симбола (избор)
Јасминка Петровић: *Бонтон* (или одломци из овакве књиге
неког другог аутора)
Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу

Са наведеног списка, обавезан је избор најмање три дела за обраду.

Тумачење текста

Оспособљавање ученика за самосталну анализу књижевноуметничког дела (лирска и епска песма, приповетка, роман и драма) уз помоћ развијеног плана и теза. Процењивање идејно-естетских, језичко-стилских и других вредности уметничког дела.

Стицање поузданог критеријума за избор, анализу и процену књижевног текста. Упућивање ученика у коришћење одабране и приступачне литературе о делима и писцима. Подстицање и развијање критичког односа у проблемском приступу делу и писцу.

Основни појмови о стилу у штампи.

Систематизовање знања о народној књижевности (на примерима из лектире).

Књижевнотеоријски појмови

Лирика

Стилска средства: метонимија, рефрен, антитеза, асонанца и алитерација.

Лирске врсте: љубавна народна лирика; љубавна народна и ауторска песма.

Сонет.

Епика

Епско-лирске врсте: поема, балада, романа.

Спев.

Путопис. Мемоари.

Есеј.

Драма

Трагедија. Трагично (појам).

Драма у ужем смислу.

Протагонист и антагонист.

Разрешење сукоба. Катарза.

Сценски знакови. Режија.

Систематизације књижевнотеоријских појмова

Систематизација књижевних родова и врста у народној и ауторској књижевности.

Систематизација облика казивања (форми приповедања) у књижевноуметничким текстовима: наративна (приповедање у 1. и 3. лицу); хронолошко и ретроспективно приповедање; дескрипција (портрет, пејзаж, појам ентеријера и екстеријера), наративна дескрипција; дијалог; монолог, унутрашњи монолог.

Лезикостилска изражајна средства (систематизација).

Структура уметничког текста (композиција, однос фабуле и сижеа, драмски елементи: експозиција, заплет, кулминација, перипетија, расплет).

Мотиви: динамички, статички, наративни, описни, интернационални...

Предлог дистрибуције градива по наставним месецима

Септембар: народна бајка *Немуштити језик* (или *Усуд*); народне епско-лирске песме (избор: *Хасанагиница*...); народна балада *Женидба Милица Барјактара*; Вук Стефановић Караџић, *Српски рјечник* (избор); (*Вук Стефановић Караџић*, Миодраг Поповић).

Књижевнотеоријски појмови: народна епско-лирска песма (одлике); балада, романса; тема, мотив (главни и споредни), интернационални; епски и лирски елементи – особености лирске и епске народне поезије (сличности и разлике); народна бајка (структура, фантастично и реалистично); приповедање, описивање, дијалог, монолог; главни јунак; симбол; драматизација.

Октобар: *Почетак буне против дахија*, народна епска песма; народне епске песме новијих времена (песме о ослобођењу Србије и Црне Горе): *Бој на Мишару*, *Три сужња*... (избор); *О народним певачима*, Вук Стефановић Караџић; класификација народне поезије; *Мемоари* (одломак), Прота Матеја Ненадовић; *Горски вијенац* (одломци), Петар Петровић Његош; *Писма из Италије* (одломци), Љубомир Ненадовић.

Књижевнотеоријски појмови: народна епска поезија (одлике); лик (карактеризација; лице; јунак – главни, споредни, позадински); колективни лик; портрет; поруке; композиција; (апострофа), метафора, метонимија; епски десетерац; (алузија), басна, пословица, изрека, афоризам; казивач, народни певач, приповедач; хронолошко приповедање, ретроспективно приповедање; драмски спев; еп; епизода; мемоари; дијалог; путопис; пејзаж; хумор; књижевнонаучне врсте.

Новембар: *Светли гробови*, Јован Јовановић Змај; *Отаџбина*, Ђура Јакшић; *Све ће то народ позлатити*, Лаза Лазаковић; *Пилипенда*, Симо Матавуљ; *Србија*, Оскар Давичо.

Књижевнотеоријски појмови: уметничка (ауторска) лирска песма; родољубива песма; рефлексивна (мисаона) песма; социјална песма; мотив: статички, динамички, описни (дескриптивни), наративни; композиција епског дела; приповетка; новела; пејзаж у функцији карактеризације лика; идеје (поруке); епске прозне врсте (класификација); ентеријер, екстеријер; стилски правци (романтизам, реализам – основне одлике, уопштено); симбол, контраст, поређење, метафора, персонификација.

Децембар: *Српска дјевојка*, љубавне народне лирске песме (избор); Петрарка (избор сонета); *Ромео и Јулија* (одломак), Вилијем Шекспир; *Ђулићи* (избор), Јован Јовановић Змај; *Увела ружа*, Борисав Станковић; *Очију твојих да није*, Васко Попа.

Књижевнотеоријски појмови: љубавна песма; класификација народне лирике; ауторска лирска песма; сонет; (сонетни венац, канцонијер); идеализација; лирски субјекат; карактеризација лика (социолошка и психолошка); актер; трагедија; протагонист, антагонист, сукоб, катарза; однос фабуле и сижеа; композициони елементи драме; ауторска књижевност; приповедање у првом и трећем лицу; перспектива; субјективно и реалистичко приповедање; дневник; строфа (катрен, терцет), рима; мотив; циклус песама, збирка песама; ритмичност, мелодичност; метричка анализа песме; преводна књижевност; стилске фигуре (систематизација).

Јануар: *Житије Светог Саве*, Теодосије; *Обичаји о различнијем празницима* (одломак из *Живота и обичаја народа српскога*, Вука Стефановића Караџића); Свети Сава у народној књижевности (избор легендарних прича и предања); *Предео сликан чајем* (одломци), Милорад Павић; *Прича о Светом Сави*, Матија Бећковић.

Књижевнотеоријски појмови: биографија; (топоним, клетва); средњовековна књижевност; портрет; легендар-

на прича, предање; фантастични мотиви; приповедач; екстеријер; роман (одлике).

Фебруар: *Грађанин племић* (одломак), Молијер; *Сумњиво лице*, Бранислав Нушић; *Ко то тамо пева*, Душан Ковачевић; *Бонтон*, Јасминка Петровић.

Књижевнотеоријски појмови: комедија; комедија ситуације; вербална комика; дидаскалије; чин, појава; монолог; драмски дијалог, реплика; драмска радња; композициони елементи драмског текста; карактеризација ликова у драми; режисер, режија.

Март: *Писмо мајци*, Сергеј Јесењин; *Кроз мећаву*, Петар Кочић; Иво Андрић, избор приповедака о деци: *Књига*, *Панорама*, *Деца*...

Књижевнотеоријски појмови: сажетак (резиме); лирска песма; песничка слика; врсте ауторске лирске поезије (дескриптивна, љубавна, родољубива, мисаона, социјална, елегија); функција мотива у композицији лирске песме; врсте риме; строфа, стих, преводна књижевност; елегија; врсте описа; приповетка; збирка приповедака; поетика (писца); психолошка анализа лика; карактер, карактеризација ликова: психолошка, социјална, језичка; структура уметничког текста (композиција; однос фабуле и сижеа); драмски елементи у прозном тексту; хронолошко и ретроспективно приповедање; форме приповедања (систематизација).

Април, мај: *Сеобе I* (одломак), Милош Црњански; *Мост на Жени*, Иво Андрић; светски роман из допунског избора: *Ловац у житу*, Џон Селинџер; *Старац и море*, Ернест Хемингвеј.

Књижевнотеоријски појмови: роман; приповетка; нараатор; тачка гледишта; перспектива; пејзаж, екстеријер; симбол; есеј (оглед); инспирација; песнички језик; метафора, епитет, поређење; приповедање (субјективно и објективно); унутрашњи монолог; колективни лик; психолошка анализа лика; поруке (идеје).

ГИМНАЗИЈЕ И СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ШКОЛЕ

ПРВИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

- Сунце се девојком жени*, народна лирска песма
Бановић Страхиња, народна епска песма
Девојка бржа од коња, народна приповетка
Лаза Лазаревић: *Први пут с оцем на јутрење*
Антон Павлович Чехов: *Туга*
Данило Киш: *Рани јади*
Софокле: *Антигона*
Иво Андрић: *О причи и причању* (беседа приликом примања
Нобелове награде)
Еп о Гилгамешу
Хомер: *Илијада* (шесто певање)
Библија. Стари завет: *Легенда о потпопу*
Библија. Нови завет: *Страдање и васкрсење Христово*
(Јеванђеље по Матеју)
Свети Сава: *Житије Светога Симеона* (одломак: Болест и
смрт Светога Симеона)
Теодосије: *Служба Светом Сави* (одломак)
Доментијан: *Похвала Светом Сави и Светом Симеону*
Јефимија: *Похвала кнезу Лазару*
Деспот Стефан Лазаревић: *Слово љубве*
Константин Филозоф: *Житије деспота Стефана Лазаревића*
(одломци: опис Београда, о смрти Краљевића Марка,
о Косовској бици)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- уметност; појам и врсте уметности
- књижевност (појам и назив)
- наука о књижевности (теорија књижевности, историја књижевности, књижевна критика)
- методологија проучавања књижевности
- спољашњи и унутрашњи (иманентни) приступ књижевном делу
- структура књижевног дела (појам)
- лирика, лирско
- епика, епско
- епски јунак
- драма, драмско
- драмски јунак
- протагонист, антагонист
- лирска песма
- епска песма
- приповетка
- новела
- роман
- драма
- драмске врсте
- драмски сукоб
- трагедија
- трагички сукоб
- трагичка кривица
- позориште
- естетски утисци и доживљаји књижевног дела
- тема, мотиви, фабула и сиже у књижевном делу
- облици казивања у књижевном делу (нарација, дескрипција, дијалог, монолог)
- лик у књижевном делу
- карактеризација; видови карактеризације
- композиција књижевног дела
- језик књижевног дела

- мисли, идеје и уметничке поруке у књижевном делу
- књижевност старог века (појам, главне одлике)
- средњовековна књижевност (појам, главне одлике)
- црквена поезија
- служба
- житије
- похвала
- слово

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Српска дјевојка, народна лирска песма

Комади од различнијех косовскијех пјесама, народна епска песма

Марко тије уз Рамазан вино, народна епска песма

Ропство Јанковић Стојана, народна епска песма

Бој на Мишару, народна епска песма

Хасанагиница, балада

Златна јабука и девет пауница, народна приповетка

Усмено предање о Светом Сави (избор народних песама, прича и легенди)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- поезика народне (усмене) књижевности
- одлике народне (усмене) књижевности: колективност, варијантност, формулативност
- врсте народне лирске поезије
- тематски кругови епске поезије
- лирско-епска поезија; балада
- типологија једноставних усмених облика
- стих (врсте стихова)
- метрика

- хексаметар
- десетерац
- цезура
- мит
- предање
- бајка
- епитет
- стални епитети
- поређење
- персонификација
- хипербола
- антитеза
- лирски паралелизам

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Франческо Петрарка: *Канцонијер* (избор сонета)

Данте Алигијери: *Божанствена комедија, Пакао* (певање пето)

Ђовани Бокачо: *Декамерон* (дан пети, прича девета)

Вилијем Шекспир: *Ромео и Јулија*

Сервантес: *Дон Кихот* (осма глава)

Марин Држић: *Дундо Мароје*

Марин Држић: *Новела од Станца*

Молијер: *Тврдица*

Избор из савремене поезије (Мирослав Антић, Душан Радовић, Љубомир Симовић)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- хуманизам (појам, главне одлике)
- ренесанса (појам, главне одлике)
- петраркизам

- елизабетанско позориште
- шекспирологија
- барок (одлике)
- класицизам (одлике, представници)
- сонет
- фарса
- учена (ерудитна) комедија
- вербална комика
- гестовна комика
- ситуациона комика
- дидаскалија (ремарка)
- драмска композиција
- хумор, комика
- градација
- метафора
- симбол
- савремена књижевност

ДРУГИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Захарије Орфелин: *Плач Србији*

Доситеј Обрадовић: *Писмо Харалампију*

Доситеј Обрадовић: *Живот и прикљученија* (први део)

Јован Стерија Поповић: *Тврдица*

Виктор Иго: *Предговор Кромвелу*

Џорџ Гордон Бајрон: *Чајлд Харолд*

Александар Сергејевич Пушкин: *Цигани*

Александар Сергејевич Пушкин: *Евгеније Оњегин*

Хенрих Хајне: *Лорелај*

Избор из поезије европског романтизма

Вук Стефановић Караџић: *Српски рјечник* (одабране одреднице)

Вук Стефановић Караџић: *О подјели и постању народних нјесама*

Вук Стефановић Караџић: *Критика на роман Љубомир у Јелисијуму*

Вук Стефановић Караџић: *Житије Ајдук Вељка Петровића*

Петар Петровић Његош: *Горски вијенац*

Бранко Радичевић: *Кад млидија' умрети*

Бранко Радичевић: *Ђачки ратанак*

Ђура Јакшић: *На Липару (Вече, Поноћ)*

Ђура Јакшић: *Јелисавета, књегинја црногорска*

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи*

Јован Јовановић Змај: *Ђулићи увеоци*

Јован Јовановић Змај: *Јутутунска народна химна*

Лаза Костић: *Santa Maria della Salute*

Иван Мажуранић: *Смрт Смаил-аге Ченгића*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- барокне тенденције у српској књижевности
- просветитељство
- сентиментализам
- класицизам у српској књижевности
- писмо
- аутобиографија
- лирска поезија (карактеристике)
- лирска песма
- стих
- строфа (врсте строфа)
- рима (врсте риме)
- структура лирске песме
- песничка слика
- сликовитост (конкретност)
- емоционалност
- симболичност

- преображај значења
- ритмичност и хармоничност
- версификација; системи версификације
- трохеј
- јамб
- дактил
- метафора
- персонификација
- алегорија
- иронија
- сарказам
- асиндет
- полисиндет
- анафора
- епифора
- симплоха
- ономапопеја
- алитерација
- асонанца
- игра речима
- романтизам (одлике, поетика, представници)
- романтично
- гротескно
- сонетни венац
- лирско-епска поезија (балада, романса, поема)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Оноре де Балзак: *Предговор Људској комедији*

Оноре де Балзак: *Чича Горио*

Николај Васиљевич Гогољ: *Ревизор*

Лав Николајевич Толстој: *Ана Карењина*

Светозар Марковић: *Певање и мишљење*

Јаков Игњатовић: *Вечити младожења*
Милован Глишић: *Глава шећера*
Лаза Лазаревић: *Ветар*
Радоје Домановић: *Данга*
Радоје Домановић: *Вођа*
Стеван Сремац: *Зона Замфирова*
Бранислав Нушић: *Народни посланик*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- реализам (одлике, поетика, представници)
- реалистично
- реалистичка приповетка
- реалистички роман
- лик у реалистичком делу (типичност, индивидуалност)
- мотивација у књижевним делима реализма
- хумористично
- сатирично

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Симо Матавуљ: *Поварета*
Симо Матавуљ: *Бакоња фра-Брне*
Војислав Илић: *Сиво, суморно небо*
Војислав Илић: *Јутро на Хисару*
Војислав Илић: *Запуштени источник*
Иво Андрић: *Мост на Жепи*
Иво Андрић: *Пут Алије Берзелеза*
Драгослав Михаиловић: *Кад су цветале тикве*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- савремени роман

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Шарл Бодлер: *Везе*

Шарл Бодлер: *Албатрос*

Стефан Маларме: *Лабуд*

Пол Верлен: *Месечина*

Антон Павлович Чехов: *Ујка Вања*

Богдан Поповић: *Антологија новије српске лирике* (Предговор)

Алекса Шантић: *Моја отаџбина*

Алекса Шантић: *Вече на шкољу*

Алекса Шантић: *Претпразничко вече*

Јован Дучић: *Залазак сунца*

Јован Дучић: *Сунцокрети*

Јован Дучић: *Наслеђе*

Владислав Петковић Дис: *Можда спава*

Сима Пандуровић: *Светковина*

Сима Пандуровић: *Родна груди*

Борисав Станковић: *У ноћи*

Борисав Станковић: *Коштана*

Борисав Станковић: *Нечиста крв*

Јован Скерлић: *О Коштани*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- модерна (карактеристике, представници)
- симболизам
- импресионизам
- модерна лирска песма (структура)
- стих: једанаестерац, дванаестерац, александринац

- слободни стих
- метонимија
- синегдоха
- парадокс
- алузија
- апострофа
- реторско питање
- инверзија
- елипса
- рефрен
- наратија (причање)
- дескрипција (описивање)
- дијалог
- монолог
- унутрашњи монолог
- доживљени говор
- приповедачки коментар
- пишчев коментар
- казивање у првом, другом, трећем лицу
- драма у ужем смислу (особине)
- модерна драма (психолошка, импресионистичка, симболичка)

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Петар Кочић: *Мрачајски прото*
 Петар Кочић: *Јазавац пред судом*
 Владимир Мајаковски: *Облак у панталонама*
 Федерико Гарсија Лорка: *Романса месечарка*
 Рабиндрант Тагоре: *Градинар*
 Франц Кафка: *Процес*
 Ернест Хемингвеј: *Старац и море*
 Милутин Бојић: *Плава гробница*

Душан Васиљев: *Човек пева после рата*
Милош Црњански: *Суматра, Објашњење Суматре*
Милош Црњански: *Сеобе I*
Момчило Настасијевић: *Туга у камену*
Иво Андрић: *Ex Ponto*
Иво Андрић: *На Дрини ћуприја*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- песма у прози
- књижевни манифест
- књижевни програм
- авангарда
- футуризам
- експресионизам
- надреализам
- манифести авангардних покрета
- књижевност између два рата (међуратна књижевност)
- експресионизам
- надреализам
- социјална књижевност

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Тин Ујевић: *Свакидашња јадиковка*
Тин Ујевић: *Колајна* (избор)
Вељко Петровић: *Салашар*
Растко Петровић: *Људи говоре*
Исидора Секулић: *Кроника паланачког гробља – Госпа Нола*
Мирослав Крлежа: *Господа Глембајеви*
Добриша Цесарић: *Повратак*
Добриша Цесарић: *Облак*

Оскар Давичо: *Хана* (прва песма)

Иван Горан Ковачић: *Јама*

Избор из лирике европске модерне (Рилке, Блок, Аполинер)

Избор из међуратне српске поезије (Десанка Максимовић, Растко Петровић, Милан Дединац, Раде Драинац, Станислав Винавер)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- драмска ситуација
- сценски језик (визуелни и акустички сценски знаци)
- драма на сцени: публика, глумац, режија, лектор, сценограф, костимограф

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Први ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Десанка Максимовић: *Тражим помиловање*

Васко Попа: *Каленић*

Васко Попа: *Кора* (избор)

Бранко Миљковић: *Ватра и ништа* (избор)

Бранко Ћопић: *Башта сљезове боје*

Владан Десница: *Прољећа Ивана Галеба*

Семјуел Бекет: *Чекајући Годоа*

Вилијем Шекспир: *Хамлет*

Волфганг Гете: *Фауст*

Фјодор Михаилович Достојевски: *Злочин и казна*

Албер Ками: *Странац*

Хорхе Луис Борхес: *Чекање*

Михаил Булгаков: *Мајстор и Маргарита*

Стеван Раичковић: *Септембар*

Стеван Раичковић: *Камена успаванка*

Миодраг Павловић: *Реквијем*

Избор из светске лирике двадесетог века (Превер, Пастернак, Ахматова, Цветајева, Бродски)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- књижевнонаучна методологија
- слојевита структура књижевноуметничког дела
- методологија проучавања књижевности: позитивизам
- методологија проучавања књижевности: психологизам (психолошка метода)
- методологија проучавања књижевности: феноменологија
- методологија проучавања књижевности: структурализам
- методологија проучавања књижевности: теорија рецепције
- методологија проучавања књижевности: плурализам метода и њихов суоднос
- књижевност двадесетог века (савремена књижевност)
- структура и композиција драме
- антидрама
- антијунак
- драма и позориште
- лирско изражавање
- стваралачке могућности посредовања језика између све­сти и збиље
- асоцијативно повезивање мотива
- подстицање и упућивање
- читаочева рецепција
- јединство звукова, ритмова, значења и смисла
- структурни чиниоци прозног књижевног дела
- објективно и субјективно приповедање
- фиктивни приповедач
- померање приповедачевог гледишта
- свезнајући приповедач

Други ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Иво Андрић: *Проклета авлија*
Меша Селимовић: *Дервиш и смрт*
Михајло Лалић: *Лелејска гора*
Добрица Ћосић: *Корени*
Добрица Ћосић: *Време смрти (1)*
Антоније Исаковић: *Кроз грање небо*

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- ток свести
- уметничко време
- уметнички простор
- начело интеграције у књижевном делу
- роман лика
- роман простора
- степенести роман
- прстенести роман
- паралелни роман
- роман тока свести
- роман-есеј

Трећи ниво такмичења

А. ПИСЦИ И КЊИЖЕВНА ДЕЛА

Александар Тишма: *Употреба човека*
Ранко Маринковић: *Руке* (новела)
Данило Киш: *Енциклопедија мртвих*
Борислав Пекић: *Човек који је јео смрт*
Душан Ковачевић: *Балкански ипијун*

Избор из савремене српске књижевности (Б. Пекић, М. Бећковић)

Избор из књижевних критика и есеја (И. Секулић, П. Џаџић, М. Павловић)

Б. КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ И ТЕРМИНИ

- постмодерна и постмодернизам
- дефабулизовани роман
- радио
- телевизија
- филм
- путопис
- есеј
- књижевна критика

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Према Правилнику о организовању и спровођењу такмичења Књижевна олимпијада, извештаји са окружног такмичења достављају се организаторима у табелама, заједно са списковима учесника (уз назив школе и име наставника) и освојеним бројем бодова, на мејл Друштва (drustvosj@fil.bg.ac.rs) у року од три дана од завршеног такмичења. Моле се задужени представници школских округа у Србији да резултате шаљу обједињено (не свака школа или група школа само у своје име). Извештаји који не стигну на време, који су непотпуни или се шаљу у више наврата, онемогућавају Друштво да такмичење настави планираном динамиком.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су ревидирани садржаји редовне наставе српског језика прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Друштво за српски језик и књижевност Србије објавило је и књигу Зоне Мркаљ, *Колико познајеш књижевност?*, у којој се могу наћи модели задатака за све разреде.

Напомене:

На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења (13 питања), као и градиво предвиђено за све претходне разреде (7 питања).

Садржаји такмичења су у складу са прописаним Наставним планом и програмом.

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mpn.gov.rs).

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред и имати на уму различита решења појединих језичких питања која се могу наћи у акредитованим уџбеницима.

ПРИМЕР ТЕСТА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

Школска 2012/2013. година

Републичко такмичење ученика основних школа

Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1.	<p>У поље поред аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Један наслов је вишак.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">1.</td> <td style="width: 45%;">„Предео сликан чајем”</td> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 30%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>„Ловац у житу”</td> <td>Ернест Хемингвеј</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>„Атлантида”</td> <td>Растко Петровић</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>„Старац и море”</td> <td>Дејвид Гибинс</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>„Африка”</td> <td>Милорад Павић</td> <td></td> </tr> </table>	1.	„Предео сликан чајем”			2.	„Ловац у житу”	Ернест Хемингвеј		3.	„Атлантида”	Растко Петровић		4.	„Старац и море”	Дејвид Гибинс		5.	„Африка”	Милорад Павић		
1.	„Предео сликан чајем”																					
2.	„Ловац у житу”	Ернест Хемингвеј																				
3.	„Атлантида”	Растко Петровић																				
4.	„Старац и море”	Дејвид Гибинс																				
5.	„Африка”	Милорад Павић																				
2.	<p>На линијама напиши четири стилске фигуре које препознајеш у следећим стиховима.</p> <p style="text-align: center;">„Пучина плава спава, прохладни пада мрак; Врх хриди црне трне задњи румени зрак.”</p> <p>_____</p> <p>_____</p>																					
3.	<p>Пажљиво прочитај следеће реченице. Ако је тврдња тачна, заокружи Т, ако је нетачна, заокружи Н.</p> <p>а) Дела „Прича о Светом Сави”, „Писмо мајци” и „Пролетња песма” припадају лирици као књижевном роду. Т Н</p> <p>б) Рефрен је гласовно подударане речи на крају стихова или полустихова. Т Н</p> <p>в) Цитат је напомена при дну странице која се у тексту обележава бројем, а на страници се одваја од текста цртом и штампа мањим словима. Т Н</p> <p>г) Цензура је стална граница између речи. Она дели стих на два дела (два полустиха). Т Н</p>																					

4.	<p>На линијама поред дефиниције књижевнотеоријских појмова напиши број назива термина на који се та дефиниција односи. Два назива су сувишна: 1. сиже, 2. репортажа, 3. фабула, 4. полилог, 5. дијалог, 6. есеј.</p> <p>___ Хронолошки организована прича. Чини је низ догађаја или скуп мотива који су повезани узрочно-последично.</p> <p>___ Разговор групе људи истовремено. Реплике нису упућене одређеном лику, већ целом колективу.</p> <p>___ Начин организовања распореда догађаја у књижевном делу.</p> <p>___ Прозни текст у којем се на занимљив и оригиналан начин расправља о неком актуелном животном, научном, уметничком или књижевном питању. Прожет је критичким размишљањем и наглашеном субјективношћу аутора.</p>																									
5.	<p>а) Подели усправним цртама () следећи стих на слоге па одреди иза ког слога је цезура.</p> <p style="text-align: center;">Над острвом пуним чемпреса и бора</p> <p>Цезура се у стиху налази иза _____ слога.</p> <p>б) Како се назива такав стих? То је симетрични _____ или _____.</p>																									
6.	<p>У поље поред књижевног јунака упиши број под којим се налази дело у којем се он јавља. Једно књижевно дело је вишак.</p> <table border="1" data-bbox="253 862 740 1050"> <tr> <td>1.</td> <td>„Мост на Жепи”</td> <td>Миле</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>„Књига”</td> <td>Мишко</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>„Деца”</td> <td>Стјепо Ђоро</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>„Прозор”</td> <td>велики везир Јусуф</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>„Кула”</td> <td>Палика</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>Лазар</td> <td></td> </tr> </table>	1.	„Мост на Жепи”	Миле		2.	„Књига”	Мишко		3.	„Деца”	Стјепо Ђоро		4.	„Прозор”	велики везир Јусуф		5.	„Кула”	Палика				Лазар		
1.	„Мост на Жепи”	Миле																								
2.	„Књига”	Мишко																								
3.	„Деца”	Стјепо Ђоро																								
4.	„Прозор”	велики везир Јусуф																								
5.	„Кула”	Палика																								
		Лазар																								
7.	<p>Заокружи слово испред две одреднице које се односе на дело „Ламент над Београдом”.</p> <p>а) путопис; б) елегија; в) дескриптивна песма; г) поема; д) сонет; њ) Милош Црњански.</p>																									

11.	<p>а) Пажљиво прочитај следећи одломак па одреди ко је приповедач и којој књижевнаучној врсти ово дело припада.</p> <p>Вичу Бирчанин и Грбовић из тавнице: „Јакове, брате, тражи и састављај и подај колико год ишту, само живот откупљуј!” – А мој отац једнако виче: „Не дај, Јакове, не дај ни паре, не остајте под дугом, да ми деца просе”. – Међутим, и ја се усудим и одем у Ваљево. Сакријем се у једну екмединицу, пошљем пандура Глишу Павића, нашега комшију, да запита оца смем ли ја до њега доћи. Како мој отац чује да сам ја дошао, рекне: „Што ће он овде? Ако бога знаш, Глишо, трчи и проведи га – и кажи му којим сокаком – да га не опазе Турци”. (...) Тек што сам топовски метак у шумар био измакнуо, а чујем где мој стриц с брда виче: „Ај, Матија, ај, Матија, чекај!” Ја причекам, он ми каза да Турци посекоше кнезове.</p> <p>_____;</p> <p>(пуно име и презиме приповедача) (назив књижевнаучне врсте)</p> <p>б) У следећој реченици из приповетке „Увела ружа” Борисава Станковића подвучи приповедачеве речи. – Ах! Ево ме! – велиш стајући преда ме – шта си ме звао, а?</p>																
12.	<p>Попуни табелу.</p> <table border="1" data-bbox="233 845 766 1007"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) „Опомена”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>б) „Сеобе”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>в) „Писмо мајци”</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>г)</td> <td>Џон Селиндер</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	а) „Опомена”			б) „Сеобе”			в) „Писмо мајци”			г)	Џон Селиндер		
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста															
а) „Опомена”																	
б) „Сеобе”																	
в) „Писмо мајци”																	
г)	Џон Селиндер																
13.	<p>Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су били савременици аутори чија су имена дата у паровима? Напиши ДА или НЕ на линијама поред наведених имена.</p> <p>а) Иво Андрић и Франческо Петрарка _____</p> <p>б) Јован Јовановић Змај и Ђура Јакшић _____</p> <p>в) Вук Стефановић Караџић и Петар II Петровић Његош _____</p> <p>г) Доситеј Обрадовић и Лаза Лазаревић _____</p>																

14.	<p>Разврстај следеће наслове народних епских песама у табелу која представља њихову класификацију: „Стари Вујадин”, „Три сужња”, „Орање Марка Краљевића”, „Зидање Скадра”, „Мали Радојица”, „Бој на Чокешини”, „Болани Дојчин”, „Бој на Лозници”, „Ропство Јанковић Стојана”.</p> <p>а) Народне епске песме старијих времена б) Народне епске песме средњих времена в) Народне епске песме новијих времена</p> <table border="1" data-bbox="184 452 813 597"> <thead> <tr> <th data-bbox="184 452 398 503">а) Народне епске песме старијих времена</th> <th data-bbox="398 452 606 503">б) Народне епске песме средњих времена</th> <th data-bbox="606 452 813 503">в) Народне епске песме новијих времена</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	а) Народне епске песме старијих времена	б) Народне епске песме средњих времена	в) Народне епске песме новијих времена										
а) Народне епске песме старијих времена	б) Народне епске песме средњих времена	в) Народне епске песме новијих времена												
15.	<p>У следећој строфи песме „Подне” Јована Дучића подвучи део текста који представља опкорачење.</p> <p>„Све је тако тихо. И у мојој души Продужено видим ово мирно море, Шуме олеандра, љубичасте горе И блед обзор што се протеже и пуши.”</p>													
16.	<p>а) Обрати пажњу на улогу везира Јусуфа у тексту из ког је наведени одломак, па подвучи тачан одговор на захтев који следи.</p> <p>„И овог јутра је везир био уморан и неиспаван, али миран и сабран; очни капци су му били тешки, а лице као слеђено у свежини јутра. Мислио је на старца неимара који је умро, и на сиротињу која ће јести његову зараду. Мислио је на далеку брдовиту и мрачну Босну (одувек му је у помисли на Босну било нечег мрачно!).”</p> <p>Везир Јусуф је у овој причи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доживљајни приповедач; • лирски субјект; • књижевни јунак; • лице. <p>б) Како се зове приповедач који све зна о својим ликовима и ономе што им се догађа, како се осећају, о чему размишљају?</p>													

17.	<p>Наведи називе књижевних дела из којих су следеће мисли и имена њихових аутора.</p> <p>а) „Мали људи, које ми зовемо 'деца', имају своје велике болове и дуге патње, које после као мудри и одрасли људи заборављају.”</p> <p>_____ (назив дела) _____ (име и презиме аутора)</p> <p>б) „Коде закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовјештвом.”</p> <p>_____ (назив дела) _____ (име и презиме аутора)</p>													
18.	<p>Напиши на линијама из којих су крајева (места, градова), према подацима из народних епских песама, набројани јунаци.</p> <p>а) војвода Пријезда _____</p> <p>б) браћа Јакшићи _____</p> <p>в) Марко Краљевић _____</p> <p>г) кнез Лазар _____</p>													
19.	<p>Разврстај према броју римованих самогласника следеће парове речи у табелу: лица – свица; вечери – трепери; ноћи – моћи; гај – сјај; прелије – врелије, жут – пут.</p> <table border="1" data-bbox="181 777 813 905"> <thead> <tr> <th data-bbox="181 777 398 811">а) Мушка рима</th> <th data-bbox="398 777 606 811">б) Женска рима</th> <th data-bbox="606 777 813 811">в) Дактилска рима</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="181 811 398 845"></td> <td data-bbox="398 811 606 845"></td> <td data-bbox="606 811 813 845"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="181 845 398 879"></td> <td data-bbox="398 845 606 879"></td> <td data-bbox="606 845 813 879"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="181 879 398 913"></td> <td data-bbox="398 879 606 913"></td> <td data-bbox="606 879 813 913"></td> </tr> </tbody> </table>	а) Мушка рима	б) Женска рима	в) Дактилска рима										
а) Мушка рима	б) Женска рима	в) Дактилска рима												
20.	<p>Повежи линијом реч из леве колоне са одговарајућим значењем из десне колоне.</p> <table data-bbox="259 973 725 1144"> <tr> <td>бешика</td> <td>степеница</td> </tr> <tr> <td>бедевија</td> <td>заседа, заклон</td> </tr> <tr> <td>бусија</td> <td>кобила добре пасмине</td> </tr> <tr> <td>басамак</td> <td>колевка</td> </tr> <tr> <td>бонтон</td> <td>правила лепог понашања</td> </tr> <tr> <td>барјак</td> <td>застава</td> </tr> </table>	бешика	степеница	бедевија	заседа, заклон	бусија	кобила добре пасмине	басамак	колевка	бонтон	правила лепог понашања	барјак	застава	
бешика	степеница													
бедевија	заседа, заклон													
бусија	кобила добре пасмине													
басамак	колевка													
бонтон	правила лепог понашања													
барјак	застава													

РЕШЕЊЕ ТЕСТА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

Школска 2012/2013. година

Републичко такмичење ученика основних школа

Књижевна олимпијада

Решења

VIII разред

	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	Ернест Хемингвеј – 4; Растко Петровић – 5; Дејвид Гибинс – 3; Милорад Павић – 1.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата 2 тачна одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, онда се даје пола бода (0,5). Уколико су тачна 4 одговора, онда се даје 1 бод.
2.	асонанца, алитерација, персонификација, епитет (није битан редослед)	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата 2 тачна одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, онда се даје пола бода (0,5). Уколико су тачна 4 одговора, онда се даје 1 бод.
3.	а) Т; б) Н; в) Н; г) Н	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата 2 тачна одговора, онда се не даје ниједан бод. За 3 тачна одговора даје се пола бода (0,5). За четири тачна одговора даје се 1 бод.
4.	3. Хронолошки организована прича. Чини је низ догађаја или скуп мотива који су повезани узрочно-последично. 4. Разговор групе људи истовремено. Реплике нису упућене одређеном лику, већ целом колективу. 1. Начин организовања распореда догађаја у књижевном делу. 6. Прозни текст у којем се на занимљив и оригиналан начин расправља о неком актуелном животном, научном, уметничком или књижевном питању. Прожет је критичким размишљањем и наглашеном субјективношћу аутора.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата 2 тачна одговора, онда се не даје ниједан бод. За 3 тачна одговора даје се пола бода (0,5). За четири тачна одговора даје се 1 бод.

5.	а) Над/ о/стр/вом/ пу/ним/ чем/пре/ са/ и/ бо/ра/ Цезура се налази иза шестог слога. б) То је симетрични дванаестерац или <u>александринац</u> .	Само уколико је ученик у потпуности тачно поделио стих на слоге и одредио тачно место цезуре даје се пола бода (0,5). За оба тачна одговора под б) даје се пола бода (0,5).
6.	1 – велики везир Јусуф 3 – Миле, Стјепо Ђоро, Палика 4 – Мишко 5 – Лазар	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
7.	г), њ)	1 бод
8.	а) Јован Јовановић Змај, „Ђулићи”, љубавна песма б) Моја <u>мила</u> зелен венац <u>снила</u>	а) За сва три тачна одговора пола бода (0,5). б) За тачан одговор пола бода (0,5).
9.	а) прецртати митолошка песма б) прецртати успаванка в) прецртати легендарно предање г) прецртати кратка прича	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
10.	а) <u>клетва</u> б) <u>заклетва</u> в) <u>благослов</u> г) <u>брзалица</u>	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
11.	а) (Прота) Матија Ненадовић; <u>мемоари</u> б) <u>велики стајући преда ме</u>	Оба тачна под а) – 0,5; тачно подвучено – 0,5.
12.	а) Десанка Максимовић, љубавна песма; б) Милош Црњански, роман; в) Сергеј Јесењин, елеггија; г) „Ловац у жити”, роман.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.

13.	а) НЕ; б) ДА; в) ДА; д) НЕ	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
14.	а) Епске народне песме старијих времена: „Зидање Скадра”, „Орање Марка Краљевића”, „Болани Дојчин”; б) Епске народне песме средњих времена: „Мали Радојица”, „Стари Вујадин”, „Ропство Јанковић Стојана”; в) Епске народне песме новијих времена: „Бој на Чокешини”, „Бој на Лозници”, „Три сужња”.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5). Уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.
15.	<u>И у мојој души</u> <u>продужено видим ово мирно море</u>	Само све тачно подвучено носи 1 бод.
16.	а) књижевни јунак б) свезнајући приповедач	а) 0,5 бодова б) 0,5 бодова
17.	а) „Деца”, Иво Андрић б) „Горски вијенац”, Петар Петровић Његош	а) 0,5 бодова б) 0,5 бодова
18.	а) Сталаћ; б) Београд; в) Прилеп; г) Крушевац	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 3 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико су тачна сва четири одговора, онда се даје 1 бод.
19.	а) гај – сјај, жут – пут б) лица – свица; ноћи – моћи в) вечери – трепери; прелије – врелије	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна два одговора, онда се даје пола бода (0,5). Уколико су тачна сва три одговора, онда се даје 1 бод.
20.	бешика – колевка; басамак – степеница; бедевија – кобила добре пасмине; бусија – заседа, заклон; бонтон – правила лепог понашања; барјак – застава.	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна три одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су тачна 4 или 5 одговора, даје се пола бода (0,5). Уколико је тачно шест одговора, онда се даје 1 бод.

ПРИМЕР ТЕСТА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Школска 2012/2013. година
Републичко такмичење ученика гимназија
Књижевна олимпијада
IV разред

Шифра: _____

1.	<p>У поднаслову <i>Хазарског речника</i> Милорада Павића пише да је то роман-лексикон који се састоји из:</p> <p>а) 100 000 речи; б) 150 000 речи; в) 200 000 речи.</p> <p style="text-align: right;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
2.	<p>Наведи аутора и наслов представе (драмског текста) коју у Стокхолму гледа јунакиња Кишовог дела <i>Енциклопедија мртвих</i>.</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме писца) (наслов драмског дела)</p>	
3.	<p>На основу следећих исказа попуни празна места именима и презименима писаца на које се ти описи односе.</p> <p>а) Његови ликови су <i>ловци на снове</i>. Он је _____.</p> <p>б) <i>Рат човека обезвређује и (зло)употребљује у своје сврхе</i>, написао је _____.</p> <p>в) Он пише <i>Реквијем у сивом парку под затвореним небом</i>. Име писца је _____.</p> <p>г) Његов коњ <i>обично осам ногу има</i>. То је _____.</p>	
4.	<p>Прочитај пажљиво мишљење Миодрага Павловића о рефрену једне песме српског романтизма и одговори на питања након цитата.</p> <p>„Рефрен повезује свих тих четрнаест строфа у јединствену симфонију, (...) дајући основни кључ, тоналитет у чијем се распону песма догађа, он скупља и резимира све њене звуке... Он стоји као шикљање чистог звука...”</p> <p>а) Како гласи тај рефрен? _____</p> <p>б) Ко је написао ту песму? _____</p>	

5.	<p>На линији испред имена сваког јунака Андрићевих дела напиши број који означава дело из којег је тај лик.</p> <p>1) <i>На Дрини ћуприја</i> _____ браћа Морићи 2) <i>Мост на Жепи</i> _____ Ђамил 3) <i>Пут Алије Ђерзелеза</i> _____ Абидага 4) <i>Проклета авлија</i> _____ Арифбег _____ везир Јусуф _____ фра-Петар _____ Земка Циганка _____ лепа Фата _____ „онај који ово пише”</p>	
6.	<p>У Шантићевјој песни <i>Претпразничко вече</i> лирски субјекат се сећа прошлих, срећнијих времена, у чијем је средишту успомена на породицу и Бадње вече. У слици сећања његов отац узима гусле и пева једну епску песму. Наведи наслов те народне епске песме.</p> <p>_____</p>	
7.	<p>Бројевима од 1 до 4 успостави правилан редослед реченица у следећем одломку.</p> <p>_____ Сутрадан, дошавши к себи, почео би у неком тихом кајању да храни штигилица на тераси, да разговара с њим, да му звиждуће, држећи кавез високо изнад главе...</p> <p>_____ Незадовољан својим животом, нагрисан оном старачком меланхолијом која се не може ублажити ничим, ни оданом децом, ни добрим унуцима, ни релативним спокојством свакодневног живота, почео је да гунђа, да се све чешће опија.</p> <p>_____ Или би се, скинувши најзад пижаму, облачио, стењући, стављао шешир и одлазио на Главну пошту у Таковској да купи марке.</p> <p>_____ Тада би добијао нагле нападе беса, сасвим неочекиваног од тог мирног човека с благим осмехом.</p>	
8.	<p>У које време се дешава радња приповетке <i>Човек који је јео смрт</i> Борислава Пекића? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>У време:</p> <p>а) Револуције из 1848; б) Француске буржоаске револуције; в) француско-пруских ратова.</p>	

9.	<p>Одговори на следеће захтеве.</p> <p>а) Како гласи скраћеница за Међународни филмски фестивал који се од 1971. године одржава у Београду? _____</p> <p>б) За коју књижевну врсту се додељује једна од најзначајнијих награда у Србији, НИИ-ова награда? За _____ .</p> <p>в) Издање које садржи оригиналну и најпотпунију верзију текста, са одговарајућом научном апаратуром, тако да се може сматрати аутентичним, зове се _____.</p>	
10.	<p>Који заједнички мотив повезује <i>Фауста</i> Јохана Волфганга Гетеа, <i>Мајстора и Маргариту</i> Михаила Булгакова и <i>Лелејску гору</i> Михајла Лалића?</p> <p>_____</p> <p>(назив мотива)</p>	
11.	<p>Подвучи три термина који су карактеристични за постмодерну.</p> <p>линеарна проза, женско писмо, социјално-психолошка мотивација ликова, палимпсест, александријски синдром, европоцентризам</p>	
12.	<p>Пажљиво прочитај следећи пасус и попуни празна места појмовима који недостају.</p> <p>Француски мислилац и филозоф Паскал за човека каже да је „трска која мисли“. Један песник је употребио у својој песми ову синтагму. Тај песник је _____ а песма се зове _____ . Налази се у збирци песама објављеној 1953. по имену _____.</p>	
13.	<p>Које стилска фигура доминира у следећим стиховима?</p> <p>„О, ти кавгацијска љубави, о, мржњо прожета љубављу! О, све што си прво из ничега створено! О, сетно лакоумље, лакрднијо тужна, безлични хаосе наизглед лепих облика! Оловно перо, блистави диме, хладна ватро, болесно здравље, стално будни сне, и све што није али ипак јесте!”</p> <p>а) контраст б) инвокација в) оксиморон г) палилогија</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	

14.	Које три песме чине тројство „тајне рођења, љубави и смрти” у Дисовој поезији? _____, _____, _____.	
15.	Пажљиво прочитај следеће стихове па одговори на питања. „О, мили часи, како сте далеко! Ви драга лица, ишчезла сте давно! Пуста је соба... Моје срце тавно... И без вас више ја среће не стеко’...” а) Коју врсту стиха препознајеш у овом одломку? _____ б) После ког слога у стиху ове песме запажаш цезуру? После _____ слога. в) Како се назива врста риме, као у овој строфи? _____	
16.	Подвуци стих који не припада овој песми. „Пред вртовима океан се пружа, Разлеће се модро јато галебова; У твојој башти ја те видех јуче У бокору мртвих доцветалих ружа Шумори ветар тужну песму снова. Два грдна Сфинкса према небу златном Стражаре немо и безгласно тако, Док она плаче... А за морским платном Уморно сунце залази полако.” Ко је аутор песме у коју је залутао један стих? _____ (име и презиме песника)	
17.	У следећем примеру подвуци приповедачеве речи. Младић са сломљеним куком тешко се окрену и погледа у букву више себе. Опази дупљу детлића. Није се варао. Рањеник у плавој шајкачи гледао је у ту дупљу. „Сигурно је хипнотисан. Верује да су тамо птичја јаја. Пристао би да постане и слепи миш само да до њих дође.” – Фаусте, због чега онај само каже: црвен је исток и запад? (...) – Зашто гњавиш човека? – рече Станко.	

18.	<p>Ко је аутор текста <i>Идеја и структура</i>, из којег читаш следећи критички одломак?</p> <p>„Препричавајући песму у обичном говору, ми разбијамо структуру и, према томе, онеме који треба да појми уопште не дајемо онај обим информација који је у песми садржан. На тај начин се метод 'идејног садржаја', а одвојено 'уметничких особености', тако чврсто укореењен у школској пракси, оснива на несхватању принципа уметности и штетан је зато што масовном читаоцу даје лажну представу о књижевности као о начину да се надуго и улепшано излажу оне исте мисли које се могу просто и кратко рећи.”</p> <p>а) Волфганг Изер б) Ханс Роберт Јаус в) Јуриј Михајлович Лотман г) Волфганг Кајзер</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
19.	<p>Заокружи слова испред описа који се односе на путопис.</p> <p>а) Путописна књижевност отвара пут субјективном виђењу света. б) Делује дидактичко-педагошки тиме што преноси географска знања. в) Одликује се актуелношћу тема, информативношћу и сажетошћу. г) Од научне и новинарске публицистике разликује се избором мотива.</p>	
20.	<p>На основу понуђеног описа, откриј о ком књижевнотеоријском појму је реч и његов назив напиши на линији.</p> <p>За овај појам је карактеристично да отвара своје посебне увиде у природу реалности тако што на алогичан и парадоксалан начин доводи у везу обично неспојиве, диспаратне елементе, нарочито комично и језиво, или комично и трагично. (На такве ситуације nailазимо и у Андрићевом <i>Путу Алије Берзелеза</i>.)</p> <p>Овај књижевнотеоријски појам назива се _____.</p>	

РЕШЕЊА (IV РАЗРЕД)

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање
1.	а) 100 000 речи	1 бод
2.	<u>Семјуел Бекет,</u> <u>Чекајући Годоа</u>	0,5 0,5
3.	а) Милорад Павић б) Александар Тишма в) Миодраг Павловић г) Васко Попа	Три тачна одговора – 0,5; четири и пет тачних – 1 бод.
4.	а) Santa Maria della Salute б) Лаза Костић	0,5 0,5
5.	<u>3</u> браћа Морићи <u>4</u> Тамил <u>1</u> Абидага <u>1</u> Арифберг <u>2</u> везир Јусуф <u>4</u> фра-Петар <u>3</u> Земка Циганка <u>1</u> лепа Фага <u>2</u> „онај који ово пише”	5, 6 и 7 тачних одговора – 0,5; 8 и 9 тачних одговора – 1 бод.
6.	Бановић Страхиња	1 бод
7.	3 1 4 2	1 бод
8.	б) Француске буржоаске револуције	1 бод
9.	а) ФЕСТ б) роман (године) в) критичко издање	Два тачна (укључујући и правопис) – 0,5; све тачно – 1 бод.
10.	(мотив) ђавола (искушења)	1 бод.
11.	женско писмо, палимпсест, александријски синдром	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.
12.	Васко Попа, <i>Патка,</i> <i>Кора</i>	Два тачна – 0,5; све тачно – 1 бод.
13.	в) оксиморон	1 бод
14.	Тамница, Нирвана, Можда спава	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод (није битан редослед).

15.	а) једанаестерац б) петог (V) в) обгрљена (рима)	Два тачна одговора – 0,5; све тачно – 1 бод.
16.	У твојој башти ја те вид(ј)ех јуче Јован Дучић	0,5 0,5
17.	<u>Младић са сломљеним куком</u> <u>тешко се окрену и погледа у букву</u> <u>више себе. Опazi дупљу детлића.</u> <u>Није се варао. Рањеник у плавој</u> <u>шајкачи гледао је у ту дупљу.</u> <u>– рече Станко.</u>	Само све тачно подвучено, у оба случаја, носи 1 бод.
18.	в) Јуриј Михајлович Лотман	1 бод
19.	а) б)	0,5 0,5 (ако је подвучено 3 одговора, међу којима су два тачна, даје се пола бода)
20.	гротеска (гротескно)	1 бод

ВАЖНА НАПОМЕНА:

После разговора са представницима Министарства, одлучено је да се одговори на питања у оквиру теста не могу вредновати са пола бода (као што је то био случај прошле године, а наведени примери тестова о томе сведоче), већ само целим бодом јер се у Министарству прихватају само прва три рангирана резултата приликом бодовања ученика за пријем у средње школе или на факултете. Дакле, ако би се прихватало 20, 19,5 и 19 бодова, тиме бисмо оштетили многе ученике.

РЕЗУЛТАТИ

23. РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

VII РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Мила Миладиновић	ОШ „Мирослав Антић”	Ниш-Пантелеј	Јелена Живић	I
2.	Дијана Марковић	ОШ „Учитель Таса”	Ниш-Медијана	Јана Вељић	II
3.	Марија Стефановић	ОШ „20. октобар”	Н. Београд	Милена Неделковић	II
4.	Милица Живковић	ОШ „Краљ Александар I”	Пожаревац	Нада Ивановић	II
5.	Мина Нешић	ОШ „Олга Петров Радишић”	Вршац	Весна Марјанов	II
6.	Нађа Петровић	ОШ „Јован Поповић”	Крушевац	Сања Младеновић	II
7.	Наташа Пргомеља	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	Ђурђица Јовановић	II
8.	Ненад Петровић	ОШ „Милоје Закић”	Куршумлија	Горица Митровић	II
9.	Фани Спалевић	ОШ „Филип Филиповић”	Вождовац	Зорица Лабовић	II
10.	Александра Матић	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић”	Крагујевац	Александра Матић	III
11.	Ана Кесић	ОШ „Браћа Јерковић”	Чукарица	Тамара Станковић	III
12.	Бојан Јанковић	ОШ „Угрин Бранковић”	Кучево	Бојан Стефановић	III
13.	Јана Јоксимовић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	Горица Костић	III
14.	Јелена Томић	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	Ђурђица Јовановић	III
15.	Марко Сировица	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	Ђурђица Јовановић	III
16.	Милена Баљак	ОШ „Дринка Павловић”	Стари град	Александра Крстовић	III
17.	Милена Петровић	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Вождовац	Миљана Степаноски	III

18.	Милован Миловановић	ОШ „Соња Маринковић”	Нови Сад	Марија Миљевић	III
19.	Петар Тешић	ОШ „Милан Муњас”	Уб	Веран Јаџић	III

VIII РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Елена Ђорђевић	ОШ „Светозар Марковић”	Крагујевац	Марко Глишић	I
2.	Мина Милошевић	ОШ „Вук Караџић”	Пожаревац	Драгица Јовановић	I
3.	Нада Уштевић	ОШ „Светозар Марковић”	Крагујевац	Марко Глишић	I
4.	Сања Динић	ОШ „Јосиф Панчић”	Чукарица	Татјана Шофранац	I
5.	Ђорђе Огризовић	ОШ „Петар Петровић Његош”	Савски венац	Мирјана Дуварски	II
6.	Јелена Јовановић	ОШ „Краљ Александар I”	Пожаревац	Радица Живковић	II
7.	Николина Бунијевац	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица	Зора Филиповић	II
8.	Горица Ахимовић	ОШ „Алекса Шантић”	Сомбор	Невена Мумин	III
9.	Даница Бабјић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	Наташа Митровић	III
10.	Катарина Штетлић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	Ђурђа Стаменић	III
11.	Наталија Ђорђевић	ОШ „Михајло Пупин”	Земун	Софка Радојичић	III
12.	Соња Мирковић	ОШ „Др Бошко Вребалов”	Меленци	Снежана Цвејић	III

I РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Аљоша Миленковић	Филолошка гимназија	Београд	Биљана Бранић	I
2.	Тамара Мандић	Шабачка гимназија	Шабач	Снежана Корнарос	I
3.	Александар Радивојевић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	Миленко Лукић	II

4.	Данило Јањушевић	Трећа београдска гимназија	Београд	Јелена Кручичанин	II
5.	Кристина Арнаутовић	Гимназија у Обреновцу	Београд	Јасмина Којић	II
6.	Лана Павловић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	Тања Русимовић	II
7.	Марко Тодоровић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Вера Ваш	II
8.	Матија Нешовић	Филолошка гимназија	Београд	Слађана Савовић	II
9.	Милица Веселиновић	Девета гимназија „Михајло Петровић Алас”	Београд	Ана Јокић	II
10.	Милица Судар	Прва економска школа	Београд	Милица Савиншек	II
11.	Милица Ђулибрк	Гимназија „Светозар Марковић”	Нови Сад	Нада Хложан Шљапић	II
12.	Милош Максовић	Гимназија	Смедерево	Светлана Нешић	II
13.	Ана Арсић	Филолошка гимназија	Београд	Биљана Бранић	III
14.	Анастасија Гошњић	СШ „1300 каплара”	Љиг	Биљана Јовановић	III
15.	Анђела Михајловић	Земунска гимназија	Београд	Биљана Јурјевић	III
16.	Душанка Мариновић	Гимназија	Краљево	Ивана Бабић	III
17.	Ђина Кујунџић	Математичка гимназија	Београд	Анђелка Петровић	III
18.	Ђурина Петровић	Гимназија	Ђуприја	Милена Аћимовић	III
19.	Ивана Радовановић	Гимназија	Краљево	Дејан Минић	III
20.	Јелена Миливојевић	Гимназија „Бранислав Петронијевић”	Уб	Жељка Митровић	III
21.	Јована Иветић	Гимназија „Душан Васиљев”	Кикинда	Дубравка Војводић	III
22.	Катарина Сићовић	Петнаеста београдска гимназија	Београд	Ана Пешуг	III
23.	Кристина Радисављевић	Средња школа	Свилајнац	Александра Николић	III
24.	Ксенија Јанковић	Ужичка гимназија	Ужице	Ружица Марјановић	III
25.	Маја Милошевић	Гимназија	Крушевац	Тања Николић	III

26.	Марија Ђукић	Филолошка гимназија	Београд	Биљана Бранић	III
27.	Марина Ристић	Прва београдска гимназија	Београд	Драгица Симоновић	III
28.	Милица Бошковић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац	Милена Симоновић	III
29.	Милица Ристић	Шеста београдска гимназија	Београд	Никола Козомора	III
30.	Нина Ћирић	Гимназија	Лесковац	Биљана Мичић	III
31.	Селена Милановић	Гимназија	Смедерево	Татјана Лазаревић Милошевић	III
32.	Стефан Богојевић	Гимназија	Параћин	Љиљана Радомировић	III
33.	Тамара Ђурић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	Александра Петровић	III

II РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Андреа Танкосић	Филолошка гимназија	Београд	Невенка Стефановић	I
2.	Жижица Лукић	Економска школа	Ужице	Ксенија Јањушевић	I
3.	Катарина Јеримић	Филолошка гимназија	Београд	Стеван Стефановић	I
4.	Лазар Радосављевић	Математичка гимназија	Београд	Радослав Анђелковић	I
5.	Мина Пурешић	Четрнаеста београдска гимназија	Београд	Љубица Коприцица	I
6.	Сања Савић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Београд	Миланка Васиљевић	I
7.	Селена Пепић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Јасмина Пивнички	I
8.	Емилија Јеримић	Трећа београдска гимназија	Београд	Ружица Лековић	II
9.	Ивана Мојић	Медицинска школа	Ваљево	Невенка Ђерић	II
10.	Исидора Чаленић	Прва београдска гимназија	Београд	Јована Стугар	II
11.	Јелица Спасојевић	Филолошка гимназија	Београд	Стеван Стефановић	II
12.	Јована Јевтић	Гимназија	Бајина Башта	Споменка Симић	II

13.	Јована Петровић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	Милена Анђелковић	II
14.	Маја Пантић	Математичка гимназија	Београд	Радослав Анђелковић	II
15.	Марина Баги	Гимназија „Стеван Пузић”	Рума	Катарина Ковачевић	II
16.	Милица Недељковић	Филолошка гимназија	Београд	Слађана Савовић	II
17.	Милица Перић	Филолошка гимназија	Београд	Слађана Савовић	II
18.	Нина Максимовић	Медицинска школа	Ваљево	Невенка Ђерић	II
19.	Оливера Огњеновић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	Гордана Мутић	II
20.	Спасенија Божанић	Филолошка гимназија	Београд	Стеван Стефановић	II
21.	Стефан Капунац	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Валентина Паровић	II
22.	Вукан Јокић	Филолошка гимназија	Београд	Стеван Стефановић	III
23.	Дуња Ајдуковић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Наташа Коровљев	III
24.	Ива Шилковић	Гимназија	Краљево	Гордана Гајевић	III
25.	Ивана Пешић	Гимназија	Смедерево	Д. Миленковић	III
26.	Јована Томић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Светлана Дракул	III
27.	Кристина Крстић	Гимн. и екон. школа „Бранко Радичевић”	Ковин	Валентина Јелић	III
28.	Магдалена Милинић	Гимназија	Краљево	Гордана Гајовић	III
29.	Маја Степанов	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	Мирјана Грдинић	III
30.	Марија Ивановић	Десета гимназија „М. Пупин”	Београд	Љљана Ђурђевић	III
31.	Маша Миљуш	Девета гимназија „М. П. Алас”	Београд	Светлана Миловановић	III
32.	Миа Васиљевић	Дванаеста београдска гимназија	Београд	Зоран Међедовић	III
33.	Милица Катић	Гимназија	Смедерево	А. Милошевић	III
34.	Милош Милисављевић	Гимназија	Књажевац	Катарина Ђурић	III
35.	Наталија Филиповић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Валентина Паровић	III

III РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Данијел Ристић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пенделъ	II
2.	Катарина Радиновић Капраловић	Седма београдска гимназија	Београд	Весна Којовић	II
3.	Марко Миловановић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Вера Ваш	II
4.	Радош Аћимовић	Средња техничка школа	Сомбор	Снежана Клепић	II
5.	Сара Баћина	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	Обренка Давидовић	II
6.	Урош Јовановић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пенделъ	II
7.	Богдана Чепкеновић	Гимназија	Лесковац	Владимир Мичић	III
8.	Јелена Вукојевић	Гимназија	Крушевац	Слађана Дамјановић	III
9.	Јована Симић	Економско-трговинска школа	Крушевац	Бранкица Милановић	III
10.	Лана Добрић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	Обренка Давидовић	III
11.	Милица Јањић	Филолошка гимназија	Београд	Драгана Милановић	III
12.	Оливера Миловановић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Данијела Грбић	III
13.	Ана Чолић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пенделъ	III
14.	Ивана Видовић	Филолошка гимназија	Београд	Људмила Пенделъ	III

IV РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме ученика	Школа	Место	Име и презиме наставника	Ранг
1.	Марина Радовановић	Девета гимназија „Михајло Петровић Алас“	Београд	Миланка Васиљевић	I
2.	Драгана Милованчевић	Гимназија „Свети Сава“	Пожега	Бисерка Филиповић	II
3.	Софија Симић	Пета београдска гимназија	Београд	Кристина Ђурић	II
4.	Вања Миланов	Филолошка гимназија	Београд	Александра Антић	III

5.	Сандра Колобарих	Филолошка гимназија	Београд	Александра Антић	III
6.	Стефан Степановић	Ваљевска гимназија	Ваљево	Анђелка Видаковић	III
7.	Сузана Илић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	Гордана Јовановић	III
8.	Филип Милетић	Шабачка гимназија	Шабац	Страхиња Полић	III

Прва комисија:

1. Милорад Дашић
2. Сузана Јовановић
3. Људмила Пендељ
4. Славољуб Марковић
5. Јелена Добрић
6. Обренка Давидовић
7. Мирјана Грдинић
8. Мирослав Тошић

Ревизије:

1. Александар Милановић
2. Олга Сабо
3. Ана Батас
4. Вукосава Живковић
5. Оливера Радуловић
6. Душица Мињовић

**РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА –
КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА,
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ 2013.**

СЕДМИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Миљана Анђелковић	ОШ „Десанка Максимовић”	Грделица		I
2.	Тамара Мирковић	ОШ „Ђура Јакшић”	Каћ	Вукосава Ракић	II
3.	Симона Дмитровић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	Ружа Пурић	II
4.	Ивана Нешовановић	ОШ „Милан Благојевић”	Лучани	Моника Сретенковић Шимић	II
5.	Ђурђа Ђуровић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	Ружа Пурић	II
6.	Александра Ковачевић	ОШ „Вук Караџић”	Стари град	Јелена Ракић	II
7.	Никола Дајић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина		II
8.	Јана Кузмановић	ОШ „Рашка”	Рашка	Слађана Распововић	II
9.	Нина Николић	ОШ „П.П. Његош”	Зрењанин	Весна Петровић	II
10.	Јелена Цицковић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	Радмила Лацковић	II
11.	Никола Миленковић	ОШ „Аца Синадиновић”	Предејане		II
12.	Милена Петровић	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Вождовац	Миљана Степаноски	III
13.	Стефанија Марковић	ОШ „Филип Кљајић Фића”	Чукарица	Мирјана Лаловић	III
14.	Јустина Петричковић	ОШ „14. октобар”	Раковица	В. Леонтијевић	III
15.	Катарина Ллазић	ОШ „Бановић Страхиња”	Чукарица	Јелена Динић	III
16.	Никола Ваљаревић	ОШ „В. С. Корчагин”	Шиљеговац	Радиша Ивановић	III
17.	Ђорђе Димитријевић	ОШ „Бранко Радичевић”	Врање	Гордана Димитријевић	III

18.	Сања Старчевић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	Марија Тир Борља	III
19.	Ања Радишић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Мартинци	Слађана Гвојић	III
20.	Марија Јовановић	ОШ „Стеван Чоловић”	Ариље	Милка Минић	III
21.	Александар Крстић	ОШ „Браћа Недић”	Осечина	Драгица Пулезовић	III
22.	Симона Стефановић	ОШ „3. октобар”	Бор		III
23.	Јелсавета Икић	ОШ „Херој Иван Мукер”	Смедеревска Паланка	Зорка Радовић	III
24.	Јована Николић	ОШ „Младост”	Нови Београд	Душица Мињовић	III
25.	Милош Кокар	ОШ „Јанко Веселиновић”	Шабац	Миле Радовановић	III
26.	Марина Гарабиљевић	ОШ „Краљ Александар Карађорђевић”	Прњавор	Снежана Станарчић	III
27.	Саима Кораћ	ОШ „Братство”	Нови Пазар	Јелена Вуловић	III
28.	Анђелија Беочанин	ОШ „Рашка”	Рашка	Слађана Распоповић	III
29.	Илија Милошевић	ОШ „Светозар Марковић”	Крагујевац	Весна Делибашић	III
30.	Ивана Луковић	ОШ „Х. М.Томић”	Крчин	Јасмина Мијајловић	III
31.	Јелена Врговић	ОШ „Ђура Јакшић”	Каћ	Вукосава Ракић	III
32.	Софија Ђокић	ОШ „Стеван Чоловић”	Ариље	Милка Минић	III

ОСМИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Сара Намљићу	ОШ „Лаза Костић”	Нови Београд	Јасмина Јелсавчић	I
2.	Даница Бабић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	Наташа Митровић	I
3.	Јована Градиштанац	ОШ „Љ.Бајић”	Медвеђа	Марија Степановић	II
4.	Тамара Вукосављевић	ОШ „М.Ч.Чајка”	Трстеник	Јелена Трошић	II
5.	Јања Ковачевић	ОШ „Раде Кончар”	Земун	Драгана Н.Коларић	III

6.	Огризовић Ђорђе	ОШ „Петар Петровић Његош”	Савски венац	Мирјана Дудварски	III
7.	Николина Бунијевац	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица	Зора Филиповић	III
8.	Миодраг Ракоњац	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица	Милева Радошевић	III
9.	Теа Шикора	ОШ „Соња Маринковић”	Земун	Соња Бреџл	III
10.	Јелена Јеленковић	ОШ „Иван Гундулић”	Нови Београд	Радмила Орелъ	III
11.	Душан Крстић	ОШ „Момчило Поповић Озрен”	Параћин		III
12.	Исидора Вулић	ОШ „Милан Мијалковић”	Јагодина		III
13.	Катарина Штетих	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина		III
14.	Исидора Савић	ОШ „Мића Станојловић”	Коцељева	Сања Рајчевић	III
15.	Невена Миленковић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	Јасминка Четровић	III
16.	Дуња Вујовић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	Јасминка Четровић	III
17.	Марко Радојичић	ОШ „Ђеле кула”	Ниш	Ирена Златковић	III
18.	Александра Томић	ОШ „Стојан Новаковић”	Блаце	Весна Миљаковић	III
19.	Александра Церовина	ОШ „Ратко Павловић Ђићко”	Прокупље	Милка Тошић	III
20.	Душан Станишић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Нови Сад	Драгослава Жутић	III
21.	Маријана Марјановић	ОШ „Вук Караџић”	Блажево	Марија Алексић	III

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Анђела Станковић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	I
2.	Милица Ђулибрк	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	Нада Хложан Шљанић	I
3.	Олга Тодоровић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	I
4.	Милена Ивановић	Гимназија	Крушевац	Ивана Несторовић	II

5.	Ирис Јовић Вујаковић	Гимназија	Рума	Катарина Ковачевић	II
6.	Маја Пеленгић	Митровачка гимназија	Срем. Митр.	Владислава Вукашиновић	II
7.	Исидора Крстић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница		II
8.	Аиђела Павловић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	Милена Јовановић	II
9.	Јована Тодоровић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Наталија Лудошки	III
10.	Дејана Гладић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Светлана Тодоровић Гвозденовић	III
11.	Јован Јовкић	Гимназија и економска школа „Ј. Ј. Змај”	Оџаци	Слађана Бодирога	III
12.	Марија Клиновски	Гимназија „20. октобар”	Бачка Паланка	Маријана Ђумић	III
13.	Велимир Цвјетићанин	Гимназија	Рума	Тина Карановић	III
14.	Горица Видовић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница		III
15.	Кристина Петковић	Гимназија	Лесковац		III
16.	Тамара Ристић	Шеста београдска гимназија	Београд	Данијела Вујисић	III
17.	Ана Арсић	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	III
18.	Марија Николић	Филолошка гимназија	Београд	Катарина Вучић	III
19.	Милена Иванишевић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	Наташа Будимир	III
20.	Милена Томовић	Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	Гордана Стевановић	III
21.	Аиђела Тошић	Паланачка гимназија	Смед. Паланка	Бојанан Ђорђевић	III
22.	Лазар Васовић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	Наташа Николић	III
23.	Ана Ристић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	Јелена Цветковић	III
24.	Александра Илић	Гимназија „Јован Скерлић”	Владичин Хан		III

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Миња Кузминац	Митровачка гимназија	Срем. Митр.	Добрила Носовић	I
2.	Сања Савић	Девета београдска гимназија	Београд	Миланка Васиљевић	II
3.	Ања Тончић	Прва београдска гимназија	Београд	Драгана Стојановић	II
4.	Катарина Милошевић	Гимназија „Никета Ремезијански”	Бела Паланка	Жаклина Ивковић	III
5.	Тијана Јевтић	Прва београдска гимназија	Београд	Драгана Стојановић	III
6.	Катарина Станчић	Филолошка гимназија	Београд	Мирјана Стакић Савковић	III
7.	Теодора Ђурић	Филолошка гимназија	Београд	Соња Цвејић	III
8.	Милица Ђокић	Филолошка гимназија	Београд	Соња Цвејић	III
9.	Богдан Милосављевић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Светлана Тодоровић Гвозденовић	III
10.	Маријана Ђурић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Светлана Тодоровић Гвозденовић	III
11.	Александар Ивковић	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	Мирјана Станић	III
12.	Јелена Надашкић	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	Соња Бјелогрић	III
13.	Дарко Илин	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	Светлана Рајичић Перић	III
14.	Сања Симић	Гимназија Краљево	Краљево	Весна Сеничић	III
15.	Марија Ђуровић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	А. Стевановић	III
16.	Александра Павловић	Гимназија	Пирот	Мр Сузана Јовановић	III
17.	Христина Јовић	Гимназија	Пирот	Мр Сузана Јовановић	III
18.	Дејана Николић	Гимназија	Пирот	Мр Сузана Јовановић	III

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Сара Пајчин	Гимназија „Лаза Костић”	Нови Сад	Весна Зечевић	I
2.	Дина Војновић	Гимназија „Лаза Костић”	Нови Сад	Весна Зечевић	I
3.	Милица Колоски	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Невена Стефановић	II
4.	Данијел Ристић	Филолошка гимназија	Београд	Лела Росић	II
5.	Дуња Ристовски	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	Мира Паталов	II
6.	Лазар Марковић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Бајина Башта	Горгина Ђурић	II
7.	Александар Квастек	Филолошка гимназија	Београд	Александра Кузмић	III
8.	Даница Тишма	Гимназија „Борислав Петров Браца”	Вршац	Данијела Мареш Ђилас	III
9.	Емилија Живковић	Гимназија	Лесковац		III
10.	Николина Шурјанац	Гимназија „Бранко Радичевић”	Ковин	Валентина Јелић	III
11.	Бојана Већкалов	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	Рима Лакић	III
12.	Драган Валентировић	Гимназија „Сава Шумановић”	Шид	Бранкица Рац	III
13.	Катарина Лазић	Ужичка гимназија	Ужице	Биљана Грујичић	III
14.	Андријана Стојановић	Гимназија	Пирот	Бисерка Костић	III

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. бр.	Име и презиме	Школа	Место	Професор	Ранг
1.	Марина Ђакић	Карловачка гимназија	Ср. Карловци	Љиљана Малетин Војводић	I
2.	Александра Прпа	Карловачка гимназија	Ср. Карловци	Љиљана Малетин Војводић	I
3.	Дуња Илић	Гимназија „Душан Васиљев“	Кикинда		II
4.	Софија Вујчић	Земунска гимназија	Београд	Валентина Вукмировић Стефановић	III
5.	Стефан Јовичић	Митровачка гимназија	Ср. Митровица	Саша Недельковић	III
6.	Јована Лековић	Земунска гимназија	Београд	Вукосава Живковић	III
7.	Селена Ратковић	Четврта београдска гимназија	Београд	Олга Кечкић	III
8.	Катарина Дакић	Карловачка гимназија	Ср. Карловци	Вера Гикић	III
9.	Невена Нешковић	Гимназија	Параћин	Светлана Филиповић	III
10.	Тамара Стевић	Гимназија	Параћин	Светлана Филиповић	III

Ревизија:

1. Бошко Сувајџић
2. Зона Мркаљ
3. Оливера Радуловић
4. Бранка Јакшић Провчи
5. Вукосава Живковић
6. Наташа Станковић Шошо
7. Олга Сабо
8. Милорад Дашић
9. Душица Мињовић
10. Мина Ђурић

ТАКМИЧЕЊА У ШКОЛСКОЈ 2013/14. ГОДИНИ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

(Извод из Правилника и Пропозиција такмичења)

Циљ такмичења

Такмичење има за циљ:

- да афирмише најквалитетније резултате у настави српског језика и језичке културе;
- да подстакне ученике на стицање трајнијих лингвистичких знања о матерњем језику, да теоријска знања о језичким појавама и правописној норми успешно примењују;
- да допринесе да ученици боље и потпуније усвоје књижевнојезичку норму, да побољшају своје изражајне способности и да се комплетно служе књижевним језиком;
- стицањем целовите слике о матерњем језику, квалитативно вишим приступом у проучавању језичке организације и законитости језика, такмичење треба код ученика да развије сазнање о значају књижевног језика и језичке културе.

Организација такмичења

Организатори такмичења су: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Вукова задужбина.

Такмичења се спроводе на следећим нивоима:

- школско;
- општинско;
- окружно (градско);
- Републичко.

Школско такмичење организују и спроводе активи наставника српског језика, према календару такмичења.

Општинска и окружна (градска) такмичења организују и спроводе активи наставника српског језика, односно комисије које формирају одговарајуће подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Републичко такмичење организује у оквиру **Ђачког Вуковог сабора** Друштво, односно Управа Друштва у сарадњи са Министарством просвете и науке и Вуковом задужбином. Управа Друштва именује: Организациони одбор за организовање и спровођење такмичења (на 2 године), комисије за израду стручног материјала за проверу знања ученика (тест), комисије за преглед радова ученика који су се пласирали за Републичко такмичење са окружних такмичења и установљење коначног списка учесника на Републичком такмичењу, комисију за припрему и спровођење Републичког такмичења, објављивање резултата.

Учесници такмичења

Ученици 5, 6, 7. и 8. разреда основне школе учествују на школском, општинском и окружном такмичењу, а ученици 7. и 8. разреда и на Републичком такмичењу.

Ученици 1, 2, 3. и 4. разреда средњих школа учествују на школском, општинском, окружном (градском) такмичењу и Републичком такмичењу.

Општине са једном средњом школом треба да се прикључе најближој општини.

Да би ученик учествовао на вишем ступњу такмичења, мора да учествује на претходном ступњу и да покаже одређене резултате.

Ученици који су у прошлогодишњем циклусу такмичења учествовали на окружном такмичењу стичу право директног учешћа на општинском такмичењу, а учесници на Републичком такмичењу директно право учешћа на окружном такмичењу. Ови ученици не улазе у утврђен број ученика за једну школу, односно општину, округ.

Број ученика – учесника

Број ученика – учесника на општинском такмичењу у сваком разреду сразмеран је броју одељења у школама (највише једно одељење – један ученик).

На **окружном** такмичењу могу да учествују најбољи ученици који су освојили најмање 80% од могућих поена (минимум 16 бодова) на општинском такмичењу.

Коначан списак, искључиво **на основу увида у тестове и броја освојених поена, утврђује Републичка комисија и позива ученике на Републичко такмичење.**

На **Републичком такмичењу** учествују ученици основне школе из 7. и 8. разреда који су на окружним такмичењима показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

На Републичком такмичењу учествују ученици средњих школа који су на окружном такмичењу показали најбољи резултат – освојили најмање 90% од могућих поена (минимум 18 бодова).

Од ученика који су се квалификовали за Републичко такмичење, иду сви који су освојили максимум поена.

Уколико не буде довољно ученика који би задовољили ове критеријуме, ниво такмичења се неће спуштати, већ ће број учесника бити мањи од предвиђеног.

Организатори нижег ступња такмичења дужни су да организаторима наредног ступња доставе резултате такми-

чења са списком свих учесника и потребним подацима (презиме и име ученика, презиме и име предметног наставника, школа, место, број освојених поена) и попуњену збирну табелу за све школе – учеснике у такмичењу, у року од три дана по одржаном такмичењу.

После одржаних окружних такмичења, за све учеснике који су освојили преко 90% од могућих поена **треба обавезно доставити документацију – тестове (и збирну табелу са претходних нивоа такмичења) Републичкој комисији под шифром и дешифроване, која на основу увида у тестове врши коначан избор ученика – учесника из сваког разреда и позива их на Републичко такмичење.** Организатори такмичења су дужни да то учине у року од 3 дана по одржаном такмичењу. Сви тестови са прекорачењем рока неће се разматрати.

Тест за проверу знања

На сваком ступњу такмичења учесници раде тест који садржи 20 питања и вреднује се са 20 поена. Израда теста на свим нивоима такмичења траје 90 минута и ради се под шифром.

Тестове за општинска, окружна и Републичка такмичења утврђује Републичка комисија за израду тестова и благовремено (на 10 дана пред такмичење) доставља их Министарству просвете и науке Србије, које се стара о њиховом умножавању и дистрибуцији.

Календар такмичења

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Школско такмичење	– до краја фебруара 2014. године
Општинско такмичење	– 8. март 2014. године
Окружно такмичење	– 5. април 2014. године
Републичко такмичење	– 24. мај 2014. године (Тршић)

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

- Школско такмичење – до краја фебруара 2014. године
Општинско такмичење – 15. март 2014. године
Окружно такмичење – 12. април 2014. године
Републичко такмичење – 25. мај 2014. године (Тршић)

Сви нивои такмичења (сем школских) одржавају се у исто време према календару такмичења, са почетком у 10.00 часова. Такмичење ван утврђеног календара се дисквалификује.

Вредновање постигнутих резултата

На нивоу школског такмичења резултате вреднује комисија коју бира стручни актив наставника/професора српског језика и књижевности.

На нивоу општинског такмичења резултате вреднује стручна комисија коју образује стручно друштво – односно подружница.

На нивоу окружног (градског) такмичења резултате вреднује стручна комисија коју чине најмање три члана, а коју образује стручно друштво – подружница (наставници школа, професори универзитета, института и др.).

На нивоу Републичког такмичења резултате вреднује стручна комисија од најмање три члана коју бира Управа Друштва.

На нивоима општинског и градског такмичења прво место освајају ученици са 20 и 19, друго место са 18 и 17 и треће место са 16 поена. На Републичком такмичењу прво место добија ученик са 20 бодова. Уколико нема ученика који је освојио 20 бодова, прво место припада оном ученику који је освојио 19 бодова. У односу на почетни број бодова рангирају се друго и треће место.

За најбоље резултате (у рангу) ученици на свим нивоима такмичења освајају I, II и III место и награђују се књигама

и дипломом организатора такмичења (према могућностима организатора). Дипломе за добијено прво, друго и треће место на општинском и окружном нивоу досељују школе које су домаћини такмичења, односно органи локалне самоуправе.

На Републичком такмичењу сви наставници чији су учесници освојили I, II и III место награђују се књигама и захвалницом Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Дипломе потписују организатори такмичења:

- на Републичком такмичењу: Министарство просвете и науке, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Вукова задужбина;
- на општинском и окружном такмичењу: одељење Министарства просвете и науке и подружница Друштва (односно стручни актив, док су школе у којима се такмичење одржава само реализатори).

Ученици који су у завршном разреду освојили једно од прва три места на Републичком такмичењу ослобађају се пријемног испита из српског језика на факултетима где се полаже српски.

Приговори и жалбе

На свим нивоима такмичења, чим се такмичење обави и комисије за преглед преузму ученичке радове, организатор је дужан да на јавном месту, доступном ученицима, изложи тестове и решења, како би ученици са својим наставницима били у могућности да провере свој рад.

После саопштења резултата, уколико ученик – учесник такмичења сматра да његов рад, из било којих разлога, заслужује већи број поена, има право на писмени приговор, односно жалбу. **Приговор званично прослеђује школа** председнику комисије на одговарајућем нивоу (на Републичком такмичењу – председнику централне комисије) у року од 7 дана од саопштења. Председник комисије је дужан да у ро-

ку од 7 дана по добијеном приговору да писмени одговор са образложењем комисије (на Републичком такмичењу – комисије за приговоре), који се званично прослеђује школи.

Напомена: На такмичењима се користи *Правопис српскога језика* Матице српске, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

ПРОГРАМИ ТАКМИЧЕЊА

ОСНОВНА ШКОЛА

1. Програми такмичења за све разреде и за све ступњеве такмичења
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Наставни садржаји реализовани у оквиру редовне наставе у току 1. полугодишта и почетком 2. полугодишта.

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из претходних разреда
2. Садржаји предвиђени за школско такмичење и ново градиво реализовано до овог нивоа такмичења

5. разред

Проста реченица. Главни реченични чланови: субјекат – независни члан реченице, предикат – централни члан реченице. Именски предикат. Зависни реченични чланови: прави и неправи објекат – допуне глагола, прилошке одредбе (за место, време, начин, узрок, меру и количину); атрибут и апозиција.

Променљиве и непроменљиве врсте речи. Бројне именице. Промена именица (деκлинација); граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.

Основне функције и значења падежа.

Придеви – значење и врсте придева; слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Грађење, промена: компарација придева; функција придева у реченици, придевски вид.

Правопис: писање присвојних придева са наставцима **-ски, -ов, -ев, -ин**; писање управног говора; писање вишечланих географских имена; писање основних и редних бројева. Писање придева изведених од именица у чијој се основи налази **ј (армијски)**.

6. разред

Реченица (основни појмови): Комуникативна реченица (синтаксичко-комуникативна јединица која представља целовиту поруку) и предикатска реченица (синтаксичка јединица која садржи глагол у личном облику).

Независне и зависне предикатске реченице.

Вежбе у исказивању реченичних чланова речју, синтагмом и зависном реченицом.

Комуникативне реченице које се састоје од једне независне предикатске реченице и од више њих.

Подела речи по настанку: просте, изведене и сложене. Суфикси – разликовање суфикса од граматичких наставака; творбена основа; корен речи. Примери изведених именица, придева и глагола (**певач**, **школски**, **школовати се**).

Сложенице, примери сложених речи насталих срастањем двеју или више речи, односно њихових творбених основа; просто срастање и срастање са спојним вокалом (**Бео/град**, **пар/о/брод**). Префикси; примери именица, придева и глагола насталих префиксацијом (**праунук**, **превелик**, **научити**).

Атрибутска и предикатска функција именица и придева.

Самогласници и сугласници; слоготворно **р**. Подела речи на слоге. Подела сугласника по месту изговора и по звучности.

Гласовне промене и алтернације – уочавање у грађењу и промени речи: палатализација и сибиларизација; непостојано **а**; промена **л** у **о**; једначење сугласника по звучности (одступања у писаном језику); једначење сугласника по месту изговора; јотовање; асимилација и сажимање самогласника; губљење сугласника.

Правопис: писање речце **ли** уз глаголе; писање речце и префикса **не** уз глаголе, именице и придеве; писање **нај** у суперлативима; употреба великог слова.

Писање одричних заменица уз предлоге.

Писање заменица у обраћању: **Ви, Ваш.**

Писање имена васионских тела – једночланих и вишечланих.

7. разред

Врсте речи: променљиве и непроменљиве (систематизација и проширивање постојећих знања); подврсте речи. Граматичке категорије променљивих речи (код именица: род; број и падеж; код придева: род, број, падеж, вид, степен поређења; код променљивих прилога: степен поређења; код глагола: глаголски вид; глаголски облик, лице, број, род, стање, потврдност / одричност. Гласовне промене у промени облика речи (нормативна решења).

Појам синтагме. Састав именичке синтагме: главна реч и атрибути. Апозиција. Апозитив.

Врсте глагола: безлични (имперсонални) и лични (персонални); прелазни, непрелазни и повратни. Безличне реченице. Састав реченице у вези са врстама глагола (обнављање и проширивање); (граматички) субјекат, предикат (глаголски и именски), прави и неправи објекат, логички субјекат. Прилошке одредбе за место, време, начин, узрок, меру и количину. Реченични чланови исказани речју и синтагмом. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.

Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне, узвичне.

Навикавање ученика на коришћење правописа (школско издање). Садржаји из правописа савладани у претходним разредима

8. разред

Српски језик међу другим словенским језицима. Дијалекти српског језика (основни подаци). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни језик. Појам нормирања.

Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски, Вукова реформа језика, писма и правописа, књижевни језик Срба од Вука до данас (основни подаци). Развој лексике српског језика (основни подаци).

Језици националних мањина (основни подаци).

Језик свакодневне комуникације – говорени и писани.

Главне особине писаних стилова јавне комуникације – публицистичког, научног, административног.

Синтагме – придевске, прилошке, глаголске.

Основне функције и значења глаголских облика (обнављање и проширивање знање). Употреба глаголских облика у приповедању.

Грађење речи – обнављање; комбиновано грађење, грађење претварањем. Гласовне промене у вези са грађењем речи (само скретање пажње на нормативна решења). Систематизовање садржаја из правописа: употреба великог слова, интерпункција, спојено и растављено писање речи; писање скраћеница; растављање речи на крају реда.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ (ГРАДСКО)

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Наставни садржаји предвиђени за претходне ступење такмичења и следеће градиво

5. разред

Именичке заменице – личне заменице; промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица **себе**, **се**; неличне именичке заменице.

Глаголи – несвршени и свршени; прелазни, непрелазни и повратни глаголи. Инфинитив и инфинитивна основа; грађење и основна функција глаголских облика: презент, презентска основа, наглашени и ненаглашени облик презента помоћних глагола; радни глаголски придев; перфекат; футур I.

Правопис: писање заменица **Ви** и **Ваш** у обраћању; писање одричне речце **не**; писање **нај** у суперлативима. Тачка и запета. Запета уз вокатив и апозицију. Неколико тачака. Цртица.

6. разред

Придевске заменице: разликовање по значењу и функцији – присвојне, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне; употреба повратне заменице **свој**.

Грађење и значења глаголских облика: аорист (стилска обележеност), футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози. Прости и сложени глаголски облици. Лични и нелични глаголски облици.

Правопис: писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу (радни глаголски придев, аорист, потенцијал, перфекат, футур I).

Интерпункција после узвика.

Растављање речи на крају реда.

7. разред

Језик Словена у прапостојбини. Сеобе Словена и стварање словенских језика. Стварање старословенског језика: мисија Ћирила и Методија. Примање писмености код Срба. Старословенска писма: глаголица и ћирилица. Старословенски споменици са српског тла.

Значења и употребе падежа (систематизација и проширивање постојећих знања). Падежи за означавање места завршетка кретања и места налажења. Падежна синонимија.

Комуникативна реченица као синтаксичка јединица састављена од најмање једне независне предикатске реченице. Комуникативне реченице састављене од двеју (или више) независних предикатских реченица у напоредном односу: саставном (укључујући и закључни), раставном, супротном (укључујући и искључни).

Интерпункција у сложеној реченици (запета, тачка и запета).

8. разред

Зависне предикатске реченице: обележја (зависни везници, везнички спојеви и др.); врсте: изричне (изричне у ужем смислу и зависноупитне), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене; конституентска функција у оквиру више реченице (независне или зависне) или синтагме. Интерпункција у вези са зависним реченицама. Напоредни односи међу зависним реченицама (саставни, раставни, супротни).

Главна правила стандардне акценатске норме и систематизовање знања о акцентима из претходних разреда.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Наставни садржаји предвиђени за претходне ступњеве такмичења и следеће градиво

7. разред

Појам актива и пасива. Пасив саграђен са речцом **се** и пасив саграђен са трпним придевом.

Конгруенција – основни појмови. Слагање придева и глагола са именицом у реченици. Конгруентне категорије придева (род, број, падеж) и глагола (лице, број, евентуално род).

Уочавање разлике између кратких акцената. Реченични акценат.

Црта. Заграда. Запета у набрајању скраћеница.

8. разред

Исказивање реченичних чланова зависном реченицом и предлошко-падежном конструкцијом. Изражавање помоћу глагола (*Очекивали су да авион полети; Авион је полетео иако је била магла*) и глаголских именица (*Очекивали су полетање авиона; Авион је полетео упркос маг-ли*). Преимућства именичког начина изражавања (у неким случајевима оно је прецизније и економичније) и њене мане (сликовитост се губи, а реченица теже прати).

Једнозначне и вишезначне речи; хомонимија. Приказивање полисемије и хомонимије у великим једнојезичним речницима. Метафора и метонимија као начини да реч стекне нова значења (*крило (птице) → крило зграде – метафора; Моја школа је близу → Цела школа иде на излет – метонимија*).

Прилагођено писање имена из страних језика. Писање полусложеница.

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

1. Програм такмичења за све разреде и све ступњеве такмичења
2. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредама

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Наставни садржаји реализовани у оквиру редовне наставе у току 1. полугодишта, крајем јануара и почетком 2. полугодишта.

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за школско такмичење и ново градиво реализовано до овог нивоа такмичења

1. разред

Општи појмови о језику.

Место језика у људском животу. Битна својства језика.

Језик и комуникација.

Књижевни језик.

Раслојавање језика. Језик, дијалект и социолект. Језичка норма и стандардизација. Књижевни језик. Функционални стилови. Нестандардни језички варијетети.

Дијалекти српског језика (критеријуми, подела, називи, размештај, основне особине). Дијалекатска основица српског књижевног језика.

Књижевни језици на српском језичком подручју до 20. века.

Језички систем и науке које се њиме баве.

Језик као систем знакова.

Фонетика и фонологија. Гласови и фонеме. Слог. Прозодија.

Морфологија. Реч и морфеме. Врсте морфема. Морфологија у ужем смислу (промена речи). Грађење речи.

Синтакса. Реченица као језичка и комуникативна јединица.

Лексикологија. Лексеме. Лексички фонд (речник, лексика).

Граматику и речници српског језика.

Правопис: основни принципи правописа српског књижевног језика.

2. разред

Књижевни језик.

Почетак стандардизације српског књижевног језика и правописа у првој половини 20. века. Развој српског књижевног језика у 19. и 20. веку.

Основни принципи српске књижевне норме. Екавски и ијекавски изговор. Ћирилица и латиница.

Морфологија (у ужем смислу):

Врсте речи. Променљиве и непроменљиве речи. Морфолошке и класификационе категорије речи. Именице. Именичке категорије (падеж и број; род). Врсте именица. Основно о деklinацији именица.

Придеви. Придевске категорије (род, број, падеж, вид, степен поређења). Врсте придева. Основне карактеристике деklinације и компарације придева.

Правопис: правописни знаци. Растављање речи на крају ретка.

3. разред

Грађење речи.

Основни појмови о извођењу (деривацији) речи. Важнији модели за извођење именица, придева и глагола.

Основни појмови о грађењу сложеница и полусложеница. Правописна решења.

Лексикологија (са елементима терминологије и фразеологије): значењски (семантички) и формални односи међу лексемама: синонимија; антонимија; полисемија и хомонимија; метафорична и метонимијска значења; стилска вредност лексема: лексика и функционални стилови; поетска лексика, варијантска лексика, дијалектизми и регионализми; архаизми и историзми; неологизми; жаргонизми; вулгаризми; речи пореклом из страних језика и калкови (дословне преведенице) и однос према њима. Речници страних речи.

Најважнији префикси (и префиксоиди) и суфикси (и суфиксоиди) пореклом из класичних језика;

Основни појмови о терминологији и терминима. Терминолошки речници.

Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Стилска вредност фразеолошких јединица. Клишеи и помодни изрази.

Правопис: писање негације; интерпункција.

4. разред

Падежни систем. Појам падежног система и предлошко-падежних конструкција. Основне именичке, придевске и прилошке вредности падежних, односно предлошко-падежних конструкција. Падежна синонимија. Поливалентност падежа. Предлошки изрази.

Конгруенција: дефиниција и основни појмови; граматичка и семантичка конгруенција.

Систем зависних реченица: Обележја зависних реченица. Три основна типа вредности зависних реченица (именичке, придевске и прилошке). Главне врсте зависних реченица: изричне (са управним и неуправним говором), односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, поредбене и последичне. Везнички изрази.

Систем независних реченица: општи појмови о врстама независних реченица, њиховим обележјима и функцијама. Обавештајне, упитне, жељне и узвичне реченице.

ОКРУЖНО ТАКМИЧЕЊЕ (ГРАДСКО)

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима
2. Садржаји предвиђени за општинско такмичење и ново градиво

1. разред

Фонетика (са фонологијом и морфофонологијом).

Гласовни систем српског књижевног језика.

Фонолошки систем српског књижевног језика.

Дистинктивна функција српских фонема, најважније варијанте фонема; дистинктивна обележја.

Правопис: писање великог слова.

2. разред

Заменице: именичке заменице: личне и неличне. Придевске заменице. Деклинација заменица.

Бројеви: главни и редни бројеви. Врсте главних бројева: основни бројеви, збирни бројеви, бројне именице на **-ица** (двојица, тројица итд.), бројни придеви (**једни, -е, -а, двоји, -е, -а** итд.).

Правопис: скраћенице.

3. разред

Синтакса: реченице у ширем смислу (комуникативне реченице) и реченице у ужем смислу (предикатске реченице).

Речи (лексеме и морфосинтаксичке речи). Идентификовање морфосинтаксичких речи. Пуне речи (именичке, придевске и прилошке речи и глаголи) и помоћне речи (предлози, везници и речце).

Синтагма. Врсте синтагми (именичке, придевске, прилошке и глаголске синтагме).

Правопис: писање великог слова.

4. разред

Глаголски вид: главна видска значења и начин њиховог обележавања.

Глаголска времена и глаголски начин: основни појмови. Временска и модална значења личних глаголских обли-

ка: презента, перфекта, крњег перфекта, аориста, имперфекта, плусквамперфекта, футура I, футура II, императива и потенцијала.

Правопис: интерпункција.

Напоредне конструкције (координација). Појам напоредног односа. Обележавање напоредног односа. Главни типови напоредних конструкција: саставне, раставне, супротне, искључне, закључне и градационе.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

1. Градиво из програма редовне наставе у претходним разредима.
2. Садржаји предвиђени за претходне ступњеве такмичења и ново градиво

1. разред

Морфофонологија: морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи. Алтернације у српском књижевном језику (проширивање и утврђивање раније стечених знања). Правописна решења.

Правопис: речници и правописни приручници.

2. разред

Глаголи: непрелазни, прелазни и повратни глаголи. Подела глагола по виду. Морфолошке глаголске категорије: време и начин; лице и број (и род – код облика који разликују род); стање – актив и пасив; потврдност / одричност. Конјугација (глаголске основе, глаголске врсте, лични и нелични облици, облици пасива).

Правопис: састављено и растављено писање речи.

3. разред

Основне конструкције (и њихови модели) предикатске реченице: субјекатско-предикатска конструкција, рекцијске конструкције (с правим и неправим објектом), копулативне конструкције (с именским и прилошким предикативом), конструкције са семикопулативним глаголима (допунским предикативима). Прилошке одредбе.

Безличне именице. Реченице с логичким (семантичким) субјектом.

Правопис: транскрипција речи из страних језика.

4. разред

Распоређивање синтаксичких јединица (основни појмови).

Информативна актуализација реченице и начини њеног обележавања (основни појмови).

Комуникативна кохезија. Начини успостављања веза међу деловима текста.

Специјалини типови независних реченица. (**Ево аутобуса! Пожар! Страшног ли врменена!** и др.).

Прагматика. Говорни чинови. Структура разговора и текста.

Правопис: састављено и растављено писање речи.

Општи појмови о језику.

Еволуција језика: развој језика у људској врсти, друштву и код појединаца. Настанак и развој писма.

Језик, култура и друштво.

Језик и друге друштвене категорије. Вишејезичност. Ставови према језику.

Типови језика: језици у свету. Језичка сродност. Језички типови и језичке универзалије.

Правопис: писање великог слова, транскрипција речи из страних језика.

* * *

Састављачи тестова су обавезни да прате наставне садржаје за поједине разреде и нивое такмичења.

Правилник о организовању и спровођењу такмичења из српског језика и језичке културе садржи табеле, које организатори такмичења свих нивоа попуњавају и прослеђују са списковима организаторима вишег ступња такмичења.

Литература за учеснике такмичења

Садржаји такмичења су садржаји редовне наставе српског језика прописани **важећим** Наставним планом и програмом. Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете и науке Републике Србије.

На такмичењима се користи *Правонис српскога језика Матице српске*, издање 2010. године, Пешикан, Пижурица, Јерковић, уређивачки одбор: Пешикан, Дешић, Остојић, Станојчић.

Напомене:

На свим нивоима такмичења биће испитано градиво реализовано до тог нивоа такмичења и градиво предвиђено за све претходне нивое такмичења (13 питања), као и градиво предвиђено за све претходне разреде (7 питања).

Садржаји такмичења су у складу са прописаним Наставним планом и програмом.

Учесници такмичења за свој рад и припрему користе искључиво уџбенике који су одобрени од Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (www.mpn.gov.rs).

Састављачи тестова ће приликом свог рада пратити Наставни план и програм за дати разред и имати на уму различита решења појединих језичких питања која се могу наћи у акредитованим уџбеницима.

ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ ЛИТЕРАРНИХ ДРУЖИНА И СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗАДУЖБИНА ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

1.

Такмичење има за циљ:

- да афирмише рад литерарних дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;
- да литерарно стваралаштво у школама допринесе развијању активног односа према књизи и писаној речи;
- да развије афинитете према естетским и етичким вредностима литературе;
- да подстакне развијање литерарног сензибилитета и креативних способности ученика;
- да допринесе развијању културе коришћења слободног времена код ученика;
- да подстакне ученике и наставнике на проширивање и продубљивање вредности уметничког текста и литерарног образовања својих чланова, што ће се постићи праћењем достигнућа савремене науке о књижевности и језику.

2.

Такмичење има два вида:

- I – за најбоље литерарне дружине и секције у основној школи; и
- II – за најбоље литерарне дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље литерарне дружине и секције награђују се Дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбоље литерарне дружине и секције обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање литерарних дружина и секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају литерарне дружине и секције, школе, просветне институције и појединци.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду литерарне дружине, секције у претходној школи.

Документација ће обухватити:

I – годишњи план и извештај о планираним активностима, који треба да садржи:

– **организацију рада**

– **облике рада** (радне састанке, књижевне вечери, посете, излете, културно-уметничке јубилеје, сусрете с писцима и другим посленицима у култури, учествовање у школским приредбама, сарадњу са дружинама, секцијама, у периодичи, месним радио-станицама, на наградним конкурсима, у издавачкој делатности и сл.).

II – писмене документе: програме, плакате, свечане позивнице, похвалнице, дипломе, новинске исечке (са чланцима и фототографијама о дружини, секцији), кореспонденцију, ако је од значаја (са клубом, друштвом, редакцијом, писцем) и слично.

III – **летопис** дружине (секције), ако се уредно води.

IV – **прилоге из фототеке и фонотеке** дружине, односно секције.

6.

Избор најбољих литерарних дружина и секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва. Она на свом првом састанку бира председника и доноси одлуке већином гласова.

7.

Ако Комисија процени да су литерарне дружине и секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише две секције за I награду, две за II и две за III награду.

8.

Прво проглашавање најбоље литерарне дружине, у основној и најбоље литерарне секције у средњој школи обављено је јануара 1996. године, за период школске 1994/95. године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих литерарних дружина и секција, јавно се похваљују и награђују професори и наставници који су стручно водили рад награђених секција и дружина, како би и овај рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређење рада литерарних дружина и секција у школама.

НАПОМЕНА: Ово такмичење обухвата само литерарне дружине и секције као облике слободних активности са

чвршћом организацијом. Треба их разликовати од других облика слободних активности као што су: друштво (КУД), као најмасовнија формација која има више огранака и секција; клуб – удружење које нема масовност друштва, али има услове за развој клупског начина рада.

Незнатна је разлика између дружине и секције. Дружина је мања самостална организациона јединица која не зависи од неког вишег удружења и нема својих огранака, нити клупски друштвени живот, док је секција по свему слична дружини, само није самостална, него је део веће организационе формације (као што су клубови, друштва и сл.). Од друштва и клуба се разликују дружине и секције и променљивим бројем чланова.

Скуп ученика (група) који је малобројан, повремен и привремен не увршћује се у слободне активности, нити у ово такмичење.

**ИЗ ПРАВИЛНИКА О ТАКМИЧЕЊУ
ЛИНГВИСТИЧКИХ СЕКЦИЈА ОСНОВНИХ И
СРЕДЊИХ ШКОЛА**

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ
РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

1.

Такмичење има за циљ:

– да афирмише рад лингвистичких дружина и секција које својим програмима, облицима и методама рада утичу на подизање квалитета наставног процеса у српском језику и књижевности;

– да подстакне ученике на конкретнију примену знања којима су овладали о српским језичким системима и језичкој култури;

– да развије код ученика способност да стечена знања са сигурношћу примењују;

– да подстакне ученике и наставнике на проширивање знања праћењем достигнућа савремене науке о језику и језичкој култури.

2.

Такмичење има два вида:

I – за најбоље лингвистичке дружине и секције у основној школи; и

II – за најбоље лингвистичке дружине и секције у средњој школи.

3.

Најбоље лингвистичке секције награђују се Дипломом и одабраним књигама, чији се износ утврђује сваке године.

4.

Проглашавање најбољих лингвистичких секција обавља се сваке године на Зимском семинару, када се врши и уручивање награда.

5.

Пријављивање лингвистичких секција за такмичење врши се сваке године **до 15. новембра за рад у претходној школској години**. Право пријављивања имају лингвистичке дружине и секције, школе, просветне институције и појединци.

Уз пријаву предлагачи морају доставити потпуну документацију о раду лингвистичке секције у претходној школској години:

- план рада;
- колективне истраживачке пројекте;
- индивидуалне пројекте и радове;
- школске лингвистичке часописе.

Избор најбољих лингвистичких секција врши Републичка комисија коју именује Управа Друштва.

6.

Републичка комисија на свом првом састанку бира председника и доноси одлуке већином гласова.

7.

Ако Комисија процени да су лингвистичке секције изједначене по квалитету, може предложити да се за најбоље прогласе, у свакој категорији, највише две секције за I, две за II и две за III награду.

8.

Прво проглашење најбоље лингвистичке секције у основној и најбоље лингвистичке секције у средњој школи обављено је у јануару 1991. године, обухватајући период претходне школске године.

9.

На Зимском семинару приликом свечаног проглашења најбољих лингвистичких секција, јавно се похваљују и награђују професори и наставници који су стручно водили награђене секције, како би и овај стручни рад изашао из анонимности и подстицајно деловао на унапређивање рада лингвистичких секција у школама.

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2013.

Тест: 1 (30 питања)

Шифра: _____

		Посни
1.	Подела на старије и млађе штокавске дијалекте заснива се на: а) изговору гласа „јат“ б) систему независних реченица в) развоју акцента и облика речи Заокружите слово испред тачног одговора.	
2.	Како се зове први књижевни језик свих словенских народа: _____	
3.	Дугоме <u>е</u> од „јата“ у екавском изговору књижевног језика одговара, по правилу, у ијекавском изговору: а) двосложни скуп <u>ије</u> б) једносложни скуп <u>је</u> с кратким вокалом в) једносложни скуп <u>је</u> с дугим вокалом Заокружите слово испред тачног одговора.	
4.	Аутор (писац) епа <i>Бој змаја са орлови</i> је: а) Гаврило Стефановић Венцловић б) Захарија Орфелин в) Јован Рајић г) Доситеј Обрадовић Заокружите слово испред тачног одговора.	
5.	Према датим екавским облицима напишите књижевне ијекавске облике: <i>центи</i> : _____; <i>веровати</i> : _____	
6.	Напишите исправно (писаним словима) називе митолошких бића и хришћанских појмова: ЗЕВС: _____; АНЂЕО: _____; ЈУПИТЕР: _____	
7.	Подвучите речи у којима се затворени слог завршава латералним сонантом. <i>биљка, сив, булка, бајка, срамежљив, краљ, живљи, крај, барка, певца, бал</i>	
8.	Постоји један глас у српском језику који има следеће артикулационе карактеристике: • гласне жице трепере • ваздушна струја не наилази на препреку • језик је померен уназад и максимално уздигнут • усне су заобљене и истурене То је глас: _____.	

9.	<p>Које гласовне промене примећујете у подвученој речи у следећој реченици? <u>Прашка филмска школа је једна од најпознатијих у Европи.</u></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(редослед глас. промена није битан)</p>	
10.	<p>Заокружите слово испред пара фонема које се међусобно разликују само по томе што је једна тврда, а друга мека.</p> <p>а) ц : ĥ в) з : с д) љ : њ е) ц : ĥ б) ж : с г) ш : с љ) ĥ : ĥ ж) м : ј</p>	
11.	<p>Подвучите речи у којима запажате по један слог састављен само од једног гласа:</p> <p><u>убличити</u>, <u>саопштење</u>, <u>психоактиван</u>, <u>заобилзити</u>, <u>психоанализа</u></p>	
12.	<p>Заокружите слово испред 2. лица једнине императива глагола <i>родити</i>.</p> <p>а) роди б) рџди в) рџдї</p>	
13.	<p>У следећим стиховима подвучите именице мушког рода које могу имати и множину са проширењем <i>-ов/-ев</i> и на линији поред стихова напишите како би та множина гласила:</p> <p>Еј, пусто море! Еј, пусти вали! Поносни бељци, срчани ждрали! Ви ми сву моју радост пренесите! _____</p> <p>(Л. Костић, <i>Еј, пусто море</i>)</p>	
14.	<p>У следећем низу подвучите придев који се може мењати по свим граматичким категоријама карактеристичним за ову врсту речи: планински, пшенични, крајњи, светао, сунчев, шумски</p>	
15.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима је подвучен компаратив прилога.</p> <p>а) Он је данас поставио <u>боље</u> питање. б) Зими су ноћи <u>краће</u> него лети. в) Дошао си <u>брже</u> него што сам г) <u>Лепше</u> ми је на мору него на планини.</p>	
16.	<p>Заокружите слова испред реченица у којима је глагол у императиву правилно написан:</p> <p>а) У случају опасности разби стакло! б) У случају опасности разбијте стакло! в) У случају опасности разбите г) У случају опасности разбиј стакло!</p>	
17.	<p>Заокружите слова испред тврђења која се односе на подвучену заменицу: <i>Данас људи знају цену свему, а вредност <u>ничему</u>.</i></p> <p>а) Подвучена заменица је у дативу. б) Подвучена заменица је у локативу. в) Њен основни облик гласи <i>шта</i>. г) Њен основни облик гласи <i>ништа</i>. д) То је одрична придевска заменица. љ) То је одрична именичка заменица.</p>	
18.	<p>Подвучите предлог који може стајати само уз локатив: <u>у</u>, <u>на</u>, <u>о</u>, <u>по</u>, <u>при</u>, <u>према</u></p>	
19.	<p>Подвучите реч која има другачију мотивну реч од осталих: <u>костур</u>, <u>костурница</u>, <u>кошчат</u>, <u>костурина</u></p>	

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Тест: 1 (30 питања) РЕШЕЊА

1. в)
2. старословенски (језик)
3. а)
4. в)
5. цијенити; вјеровати
6. Зевс, аиђео, Јупитер
7. биљка, булка, краљ, бал
8. У
9. алтернација г : ж (палатализација), једначење сугласника по звучности (ж : ш), губљење (упрошћавање сугласничких /консонантских/ скупова) сугласника (консонанта) с
10. е)
11. (уобличити), заобилазити, психоанализа
12. б)
13. Еј, пусто море! Еј, пусти вали!
Поноси бeљци, срчани ждради!
Ви ми сву моју радост пренесите! валови, ждралови
14. планински, пшенични, крајњи, светао, сунчев, шумски
15. в), г)
16. б), г)
17. а), г)
18. у, на, о, по, при, према
19. костурница
20. б)
21. -ачак
22. в), д)
23. дијалектизам, архаизам, позајамљеница
24. а) полисемија; б) полисемија
25. О том Николи није могао да сазна ништа више. Сви којима би се обратило с питањима одбијали су да с њим говоре о томе.
26.

Како гласи реченични члан	Где он удари	трава	не расте
Која је служба тог члана	<i>(прилошка) одредба за место</i>	<i>субјекат</i>	<i>предикат</i>
27. именица
28. Право говорећи, мој друг Милан је осредњи ђак.
29. Име месеца септембра потиче од латинске речи *September*, која је у вези са бројем *septem* („седам“). Као што знамо, код Римљана је година првобитно почињала у марту, па је зато септембар био седми, а не девети месец у години.
30. *доста теику*

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2013.

Тест: 2 (20 питања)

Шифра: _____

		Поени
1.	Напишите име дијалекта штокавског наречја екавског изговора који има четвороакценатски систем (нову акцентуацију): _____	
2.	Подвуците језик који не припада датом низу: пољски руски белоруски украјински	
3.	Прво значајно дело које је написано народним језиком и фонетским правописом је: а) Српски рјечник б) Писменица сербскога језика в) Славеносрпски магазин г) Мирослављево јеванђеље Заокружите слово испред тачног одговора.	
4.	Које године је Вук Стефановић Караџић увео глас џ у гласовни систем књижевног језика: а) 1814. године б) 1818. године в) 1836. године г) 1839. године Заокружите слово испред тачног одговора.	
5.	Подвуците реч у којој се звучни предњонепчани фрикатив налази између вокала предњег реда. <i>Тисом, лежиши, сузом, бушиши, слухом, смешиш, тихим, хоћеш, пужев</i>	
6.	Постоји један глас у српском језику који има следеће артикулационе карактеристике: • ваздушна струја наилази на потпуну препреку на уснама • задње непце је у горњем положају • гласне жице трепере То је глас: _____.	
7.	Подвуците реч која илуструје алтернацију о : е : <i>пире, лице, купе, клише</i>	
8.	Заокружите акцензоване слоге у следећим речима: п о т в р д н о , п о т в р д и т и , п о т в р ђ и в а т и	
9.	Подвуците именице у акузативу множине: <i>Кућа без књига је сиромашна и онда када њене зидове и подове прекривају скупе слике и завесе.</i>	
10.	Подвуците именичке заменице: <i>никакво, нико, нечији, ње, ико, такви, ичији, мени, нешто</i>	

11.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој предлог стоји испред прилога:</p> <p>а) Нисмо се видели од давних дана. б) Од каквог материјала је то направљено?</p> <p>в) Снег од прексиноћ непрестано г) Веровали смо ти од првог дана.</p>											
12.	<p>Напишите глагол <i>узнати</i> у задатим облицима:</p> <p>а) глаголски прилог прошли: _____</p> <p>б) 1. лице јединице футура II у мушком роду: _____</p>											
13.	<p>Подвучите речи које нису настале слагањем у српском језику:</p> <p><i>бешуман, игуман, хуман, оштроуман, лакоуман</i></p>											
14.	<p>Којој врсти речи припада мотивна реч <i>придева ситничав</i>:</p> <p>а) именицама</p> <p>б) придевима</p> <p>в) прилозима</p> <p>Заокружите слово испред тачног одговора.</p>											
15.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој је придев <i>пољски</i> у хомонимичном односу са подвученим придевом у реченици:</p> <p><i>Пољски</i> миш живи слично као домаћи миш.</p> <p>а) Та врста широколисног корова зове се ливадски или <i>пољски</i> коров.</p> <p>б) Честе кише омеле су пољопривреднике у обављању <i>пољских</i> радова.</p> <p>в) Са доласком новог премијера побољшани су и <i>пољски</i> међународни односи са суседним земљама.</p>											
16.	<p>Подвучите пар антонима међу следећим примерима:</p> <p><i>воља – невоља, истина – неистина, време – невреме, белети – црнити</i></p>											
17.	<p>У следећем тексту подвучите зависне реченице:</p> <p><i>Понекад је прислукивао кад старији разговарају; не због оног што говоре, него због њиховог понашања и начина на који говоре.</i></p>											
18.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Кад будеш све чуо, повероваћеш ми.</i></p> <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Како гласи реченични члан</td> <td></td> <td>[ти]</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Која је служба тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан		[ти]			Која је служба тог члана					
Како гласи реченични члан		[ти]										
Која је служба тог члана												
19.	<p>У следећој реченици подвучите све речи које конгруирају с неком другом речју:</p> <p><i>Управо је требало да Аска почне другу годину балетске школе.</i></p>											
20.	<p>У следећи текст упишите запете тамо где је то неопходно:</p> <p><i>Игра слична билијару постојала је још у старој Грчкој а црски владар Кеткин Мор који је живео у 2. веку оставио је за собом педесет пет билијарских бронзаних кугли као и сто са удубљењима за њих.</i></p>											

Прегледао: _____

Број поена: _____

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Тест: 2 (20 питања) РЕШЕЊА

1. шумадијско-војвођански (дијалекат)
2. пољски
3. а)
4. в)
5. лежиш
6. Б
7. лице
8. потврдно, потврдити, потврђивати
9. Кућа без књига је сиромашна и онда када њене зидове и полове прекривају скупе слике и завесе.
10. никакво, нико, нечији, ње, ико, такви, ичији, мени, нешто
11. в)
12. а) упознавши; б) (ја) будем упознао
13. игуман, хуман
14. а)
15. в)
16. истина – неистина
17. Понекад је прислушкивао кад старији разговарају; не због оног што говоре, него због њиховог понашања и начина на који говоре.
- 18.

Како гласи реченични члан	Кад будеш све чуо	[ти]	повероваћеш	ми
Која је служба тог члана	(прилошка) одредаба за време	субјекат	предикат	неправи (даљи / индиректни) објекат

19. *Управо је требало да Аска почне другу годину балетске школе.*
20. Игра слична билијару постојала је још у старој Грчкој, а ирски владар Кеткин Мор, који је живео у 2. веку, оставио је за собом педесет пет билијарских бронзаних кугли, као и сто са удубљењима за њих.

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ГОДИНА 2013.

Тест: 3 (20 питања)

Шифра: _____

		Поени
1.	Напишите име дијалекта штокавског наречја који је постао основа српског књижевног језика екавског изговора: _____	
2.	Подвуците језик који не припада датом низу: пољски чешки словачки словеначки	
3.	Вук Стефановић Караџић 1814. године у Бечу објављује: а) Српски рјечник б) Српску граматику в) Рат за српски језик и правопис г) Писменицу сербскога језика Заокружите слово испред тачног одговора.	
4.	Које године је Вук Стефановић Караџић одустао од јекавског јотовања сугласника џ и џ' : а) 1818. године б) 1836. године в) 1839. године г) 1847. године Заокружите слово испред тачног одговора.	
5.	Подвуците реч у којој се мека безвучна предњонепчана африката налази између вокала задњег реда. <i>нећеш, плаше, прасе, дођу, вичеш, пишу, хоћу, прођеши, хоца</i>	
6.	Постоји један глас у српском језику који има следеће артикулационе карактеристике: • гласне жице не трепере • ваздушна струја пролази кроз сужење (теснац) • сужење (теснац) се ствара на задњем непцу То је глас: _____.	
7.	Подвуците реч у којој су извршена једначење сугласника по месту изговора и губљење сугласника, а није извршено једначење сугласника по звучности. <i>ишарати, иживети се, ижцикљати, ичепати</i>	
8.	Заокружите акцентоване слоге у следећим речима: <i>о л и м п и ј а д а , о л и м п и ј а ц , О л и м п</i>	
9.	Подвуците именице женског рода у генитиву јединице: <i>Не приметивши врхове брда у магли, ни јутарњи мирис траве, нису видели како се муче први млазеви светлости, да прелију магловите долине.</i>	
10.	У датом низу речи подвуците заменице: <i>неко, тај, тако, некако, овде, овакав, никако, свако, свакако</i>	

11.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој је подвучена реч предлог:</p> <p>а) Ово је био <u>крај</u> нашег путовања. б) Не види се <u>крај</u> његовог школовања.</p> <p>в) <u>Крај</u> тебе ми је све лакше. г) Доживели су <u>крај</u> своје владавине.</p>									
12.	<p>Напишите глагол <i>узнати</i> у задатим облицима:</p> <p>а) 3. лице множине презента: _____</p> <p>б) 2. лице множине потенцијала у мушком роду: _____</p>									
13.	<p>Подвучите речи настале извођењем:</p> <p><i>бедушан, здушан, танушан, млакушан, равнодушан, двоушан</i></p>									
14.	<p>Којим суфиксом су изведене именице <i>удисај, издисај, мирисај</i>?</p> <p>_____</p> <p>(На линији напишите облик суфикса.)</p>									
15.	<p>Заокружите слово испред реченице у којој је глагол <i>накосити</i> (<i>се</i>) у хомонимичном односу са глаголом у реченици: <i>Накосио је пуно траве за свога коња.</i></p> <p>а) Накосили су кревет да би могли да га унесу у стан.</p> <p>б) Распитивао се колико сена они могу накосити годишње.</p> <p>в) Данас су се баш накосили: косили су од ране зоре до мрклог мрака.</p>									
16.	<p>Именица <i>филологија</i> је грчког порекла и означава скуп научних дисциплина у вези са језиком и књижевношћу. Подвучите термине којима се одређује статус те именице у српском књижевном језику:</p> <p>неологизам жаргонизам дијалектизам архаизам историзам позајмљеница термин</p>									
17.	<p>У следећем тексту подвучите зависне реченице:</p> <p><i>Распитивао је о томе и тетку Милу, која је често с њим разговарала о свету и животу, али није сазнао ни приближно онолико колико је желео.</i></p>									
18.	<p>Допуните табелу, анализирајући реченицу <i>Марко се наљутио на другове јер га нису чекали.</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; padding: 5px;">Како гласи реченични члан</td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%; padding: 5px;">се наљутио</td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Која је служба тог члана</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Како гласи реченични члан		се наљутио		Која је служба тог члана				
Како гласи реченични члан		се наљутио								
Која је служба тог члана										
19.	<p>У следећој реченици подвучите све речи које конгруирају с неком другом речју:</p> <p><i>Био је почетак јесени са још јаким сунцем.</i></p>									
20.	<p>У следећи текст упишите запете тамо где је то неопходно:</p> <p><i>Премда и пси и коњи постају необично живахни кад дува ветар разлози за то су како изгледа различити. Псима ветар прија док се коњи понашају као да их он плаши па су склони томе да се отргну или да се укопају у месту.</i></p>									

Прегледао: _____

Број поена: _____

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Тест: 3 (20 питања) РЕШЕЊА

- шумадијско-војвођански (дијалекат)
- словеначки
- г) Писменицу србскога језика
- в) 1839. године
- хоћу
- Х
- иживети се
- олимпида, олимпидијац, Олимп
- Не приметивши врхове брда у магли, ни јутарњи мирис траве, нису видели како се муче први млазевии светлости, да прелију магловите долине.
- неко, тај, тако, некако, овде, овакав, никако, свако, свакако
- в)
- а) (они) упознају; б) (ви) бисте упознали / упознали бисте
- танушан, млакушан
- ај
- а)
- позајмљеница, термин
- Распитивао је о томе и тетку Милу, која је често с њим разговарала о свету и животу, али није сазнао ни приближно онолико колико је желео.

Како гласи реченични члан	Марко	се наљутио	на другове	јер га нису чекали
Која је служба тог члана	субјекат	предикат	неправи (даљи / индиректни) објекат	(прилошка) одредба за узрок

- Био је почетак јесени са још јаким сунцем.
- Премда и пси и коњи постају необично живахни кад дува ветар, разлози за то су, како изгледа, различити. Псима ветар прија, док се коњи понашају као да их он плаши, па су склони томе да се отрену или да се закопају у месту.*

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ, ЈУН 2013.

СУНЦОКРЕТИ

У тужном оку сунцокрета,
Што немо прати неба блудње,
Ту су све жеђи овог света,
Сва неспокојства и све жудње.

Шуме у страху свом од мрака:
„Бог је помало све што зари;
И светлост је једна зрака
Мера и цена свију ствари!..”

Све је што живи на дну тмине
С проклетством немим на свет пало –
Све што не гледа у висине,
И није једном засијало!...”

С истока краљи, обучени
У тешко злато, стоје плачни;
И жреци сунца, наспрам сени
Просјачки вапе у час мрачни.

Те тужне очи сунцокрета
У мом су срцу отворене –
Али су сунца крај света,
И тихо слазе мрак и сене.

Помреће ноћас широм врти,
Двореди сјајних сунцокрета,
Али ће бити у тој смрти
Сва жарка сунца овог света.

Јован Дучић

І ЗАДАЦИ

1. Опиши основне одлике књижевноисторијског периода коме припада поезија Јована Дучића.
2. Образложи особине Дучићеве поезије које налазиш у песми *Сунцокрети*.
3. Одреди тему песме.
4. Објасни симболику сунцокрета.
5. Наведи и протумачи стилска средства у песми.

ІІ ТЕМЕ

1. Корени буне у песми *Почетак буне против дахија*
2. Људска судбина у новели *Туга* А. П. Чехова
3. Друштвена стварност у драми *Покојник* Бранислава Нушића
4. Лепота и стварност у приповеци *Мост на Жени* Иве Андрића
5. Појединац и породица у роману *Корени* Добрице Ћосића

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ, СЕПТЕМБАР 2013.

СУМАТРА

Сад смо безбрижни, лаки и нежни.
Помислимо: како су тихи, снежни
врхови Урала.

Растужи ли нас какав бледи лик,
што га изгубисмо једно вече,
знамо да, негде, неки поток,
место њега, румено тече!

По једна љубав, јутро, у туђини,
душу нам увија, све тешње,
бескрајним миром плавих мора,
из којих црвене зрна корала,
као, из завичаја, трешње.

Пробудимо се ноћу и смешимо, драго,
на Месец са запетим луком.
И милујемо далека брда
и ледене горе, благо, руком.

Милош Црњански

I ЗАДАЦИ

1. Ком књижевном покрету припада Милош Црњански?
– Наведи основне особине тог покрета.
2. Образложи зашто је песма *Суматра* авангардно књижевно дело.
3. Анализирај стање лирског субјекта.

4. Објасни слику простора и времена у песми.
5. Тумачи симболику боја.

II ТЕМЕ

1. Баладични елементи у песми *Диоба Јакишића*
2. Врлина и љубав у *Слову љубве* деспота Стефана Лазаревића
3. Психологија јунака у комедији *Тврдица* Јована Стерије Поповића
4. Сатирично у приповеци *Глава шећера* Милована Глишића
5. Слика друштва у Балзаковом роману *Чича Горио*

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
Студентски трг 3, 11000 Београд,
телефон 011/3285-506,

e-mail: drustvosj@fil.bg.ac.rs • сајт: drustvosj.fil.bg.ac.rs

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Издања Друштва:

1. Љубомир Поповић: **Ред речи у реченици**, II издање, цена 500,00 динара
2. Новица Петковић: **Огледи о српским песницима**, II издање, 500,00 динара
3. Љиљана Бајић: **Одабране наставне интерпретације**, II издање, цена 500,00 динара
4. Слободан Ж. Марковић: **Српска књижевност између два светска рата – појаве, писци и дела**, цена 500,00 динара
5. Тихомир Брајовић: **Облици модернизма**, цена 500,00 динара
6. Бошко Сувајцић: **Јунаци и маске**, цена 500,00 динара
7. Нада Милошевић-Ђорђевић: **Од бајке до изреке**, II издање, цена 500,00 динара
8. Драгана Вукићевић: **Писмо и прича**, цена 500,00
9. Зборник **Ка савременој настави српског језика и књижевности** (књижевност), цена 500,00 динара
10. Бранкица Чигоја: **Траговима српске језичке прошлости**, цена 500,00 динара
11. Радмила Маринковић: **Светородна господа српска**, II издање, цена 500,00 динара
12. Васо Милинчевић: **Велика школа и велики професори**, цена 500,00 динара
13. Јелица Јокановић-Михајлов: **Акцент и интонација говора на радију и телевизији**, цена 500,00 динара

14. Наташа Станковић Шошо: **Топос пута у српској народној бајци**, цена 500,00 динара
15. Оливера Радуловић: **Речи са чистих усана**, цена 500,00 динара
16. Гордана Јовановић: **Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога**, цена 500,00 динара
17. Татјана Јовићевић: **Српски историјски роман XIX века**, цена 500,00 динара
18. Јован Деретић: **Огледи о српској књижевности**, цена 500,00 динара
19. Душан Иванић: **Огледи о Стерији**, цена 500,00 динара
20. **Писци говоре**, приредио Михајло Пантић, цена 500,00 динара
21. Божо Ћорић: **Творба именица у српском језику**, цена 500,00 динара
22. Мило Ломпар: **О завршетку романа**, цена 500,00 динара
23. Бошко Сувајдић: **Иларион Руварац и народна књижевност**, цена 500,00 динара
24. Драгана Мршевић-Радовић: **Фразеологија и национална култура**, цена 500,00 динара
25. Снежана Милинковић: **Преображаји новеле**, цена 500,00 динара
26. Снежана Самарџија, **Биографије епских јунака**, цена 500,00 динара
27. Гордана Штасни, **Творба речи у настави српског језика**, цена 500,00 динара
28. Зона Мркаљ, **Наставно проучавање народних приповедака и предања**, цена 500,00 динара
29. Јелена Јовановић, **Писци и стил**, цена 500,00 динара
30. Милош Ковачевић, **Огледи из српске синтаксе**, цена 500,00 динара
31. Божо Ћорић, **Лингвомаргиналије**, цена 500,00 динара
32. Рајна Драгићевић, **Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу**, цена 500,00 динара

33. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 1, приредила Босилка Милић, цена 500,00 динара
34. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 2, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 500,00 динара
35. **Пут до есеја (хронолошки преглед такмичења)**, приредила Босилка Милић, цена 500,00 динара
36. **Информатор – Републички зимски семинар 2013**, цена 350,00 динара
37. Милан Стакић, **Морфо(но)лошке теме**, цена 500,00 динара
38. Зоја Карановић, **Небеска невеста**, цена 500,00 динара
39. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 3, приредили: Б. Милић и В. Брборић, цена 500,00 динара
40. Валентина Питулић, **Трагом архетипа**, цена 500,00 динара
41. Зорица Несторовић, **Класик Стерија**, цена 500,00 динара
42. Вељко Брборић, **Правопис и школа**, цена 500,00 динара
43. **20 година Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа**, приредила Босилка Милић, цена 500,00 динара
44. Слободан Ж. Марковић, **100 година Друштва за српски језик и књижевност Србије**, прилоге приредила Босилка Милић, цена 500,00 динара
45. Марија Клеут, **Из Вукове сенке**, цена 500,00 динара
46. **Информатор – Републички зимски семинар 2014**, цена 350,00 динара
47. Јасмина Јокић, **Краљичке песме, Ритуал и поезија**, цена 500,00 динара
48. Зона Мркаљ, **Колико познајеш књижевност?**, цена 500,00 динара

49. Јелица Јокановић, **Прозодија и говорна култура**, цена 500,00 динара
50. **Српски језик кроз тестове 3**, приредила Босиљка Милић, цена 550,00 динара
51. Александар Милановић, **Језик весма полезан**, цена 500,00 динара
52. Миодраг Павловић, **Спреси се да говориш**, цена 500,00 динара

Напомена

Часописи:

1. Часопис **Књижевност и језик**

1. Часопис **Књижевност и језик**

Годишња претплата за 2014. годину	600,00 динара
Цена двоброја за 2013. годину (1–2/13, 3, 4/13)	350,00 динара
Цена двоброја за 2012. годину (1–2/12, 3–4/12)	350,00 динара
Цена појединачне свеске (2009, 2010, 2011)	350,00 динара

2. Часопис **Свет речи** – средњошколски часопис за српски језик и књижевност

Број: 33–34	250,00 динара
35–36	250,00 динара
37–38	250,00 динара

Збирке тестова:

1. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика основне школе од 2007–2013.**

Цена 500,00 динара (сваки 11. бесплатан)

2. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика средњих школа од 2007–2013.**

Цена 500,00 динара (сваки 11. бесплатан)

Уплату извршити на жиро рачун Друштва: **Комерцијална банка 205-23421-53**

У рубрику *позив на број* уписати број рачуна.

С А Д Р Ж А Ј

Програм 55. семинара.....	5
Такмичење из књижевности у школској 2013/14. години.....	10
Такмичење литерарних секција у школској 2012/13. години.....	21
Такмичење лингвистичких секција у школској 2012/13. години.....	24
Такмичење листова и часописа основних и средњих школа у школској 2012/13. години.....	27
Књижевна олимпијада.....	31
Резултати 23. Републичког такмичења из српског језика и језичке културе у школској 2012/13. години	86
Резултати Републичког такмичења из књижевности – Књижевна олимпијада у школској 2012/13. години.....	93
Такмичења у школској 2013/14. години из српског језика и језичке културе.....	100
Програми такмичења.....	107
Из Правилника о такмичењу литерарних дружина и секција основних и средњих школа	121
Из Правилника о такмичењу лингвистичких секција основних и средњих школа	125
Класификациони испит из српског језика 2013. године.....	128
Класификациони испит из књижевности 2013. године.....	138
Књижевни оглас Друштва.....	142

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41+821]:005.745(497.11)“2014”
371.384

РЕПУБЛИЧКИ зимски семинар Настава српског
језика и књижевности у основној и средњим
школама (2014 ; Београд)

Републички зимски семинар 2014 : настава
српског језика и књижевности у основној и
средњим школама / [организатори] Друштво за
српски језик и књижевност Србије [и]
Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије [и] Филолошки
факултет у Београду ; [уредници Босиљка
Милић ... и др.]. - Београд : Друштво за
српски језик и књижевност Србије, 2014
(Београд : Чигоја штампа). - 148 стр. :
табеле ; 20 cm

Тираж 1.500.

ISBN 978-86-84885-65-6

1. Друштво за српски језик и књижевност
Србије (Београд) 2. Министарство просвете,
науке и технолошког развоја Републике Србије
(Београд) 3. Филолошки факултет (Београд)

COBISS.SR-ID 204186380